

MOTORFORDONS- FÖRSÄKRING

FÖR MOTORFORDON, SLÄPFORDON OCH MOTORREDSKAP

ALLMÄNNA

VILLKOR

Här har vi samlat det mesta som vår motorförsäkring kan omfatta. Notera att det i vissa fall finns kompletterande villkor. Tänk på att skador alltid ersätts enligt gällande försäkringsbrev och villkor.

De viktigaste delarna

Försäkringsvillkoret innehåller en rad bestämmelser. Vi har valt ut några viktiga som du bör läsa på en gång. Observera att det är den fullständiga texten i försäkringsvillkoren tillsammans med uppgifterna i försäkringsbrevet och andra försäkringshandlingar som bestämmer innehållet i försäkringskyddet.

Avtalsparter och vad försäkringen gäller för

Avtalsparter i detta försäkringsavtal är Gjensidige Forsikring ASA, Norge, svensk filial, Org.nummer: 516407-0384 (nedan kallad Gjensidige) och den försäkringstagare som anges i försäkringsbrevet. Vilka övriga som är försäkrade och vilken omfattning försäkringen har framgår av försäkringsbrevet och dessa försäkringsvillkor. Utökningar eller begränsningar av försäkringsvillkoren, som inte redan anges nedan, måste anges särskilt i försäkringsbrevet för att vara gällande. Villkorets allmänna bestämmelser gäller för alla försäkringsformer.

Viktiga begränsningar

- Försäkringen gäller inte för alla händelser.
- Säkerhetsföreskrifterna i villkoren måste följas.
- Försäkringen gäller inte överallt.
- Det kan finnas beloppsbegränsningar.

Se nedan om några väsentliga händelser som inte omfattas, säkerhetsföreskrifter som ska följas och var försäkringen gäller. I villkoren finns närmare information om hur försäkringen gäller och när det finns föreskrifter. Uppgift inom parentes avser villkorspunkt där du kan läsa den fullständiga villkorslydelsen.

Händelser

Trafikförsäkringen gäller för skador på personer i och utanför fordonet, andra fordon och andras egendom som fordonet kan skada, men inte skador på det egna fordonet. Med delkaskoförsäkring (s.k. halvförsäkring) gäller försäkringen för skador på fordonet t.ex. genom stöld och brand, men inte genom trafikolycka. För att få ersättning vid t.ex. en dikeskörning eller kollision måste fordonet ha vagnskadeförsäkring (s.k. helförsäkring) eller vagnskadegaranti.

Även om fordonet t.ex. har både trafik-, delkasko- och vagnskadeförsäkring (s.k. helförsäkring) så gäller försäkringen inte för alla skador som fordonet kan råka ut för.

- Försäkringen gäller inte vid tävling eller vid träning för tävling.

Säkerhetsföreskrifter

Syftet med dessa är att förebygga och begränsa skador. Säkerhetsföreskrifterna ska följas av alla i företaget, men även av andra som ni har anlitat, t.ex. entreprenörer eller andra uppdragstagare. Samma sak gäller om du inte använder fordonet i näringsverksamhet.

Nedanstående säkerhetsföreskrifter gäller i allmänhet för alla försäkringsformer.

Fabrikantens anvisningar om hur fordonet, dess anordningar, utrustning och redskap ska användas, skötas och repareras ska följas.

- Fordonet får inte brukas mot gällande lag, förordning eller säkerhetsföreskrifter, t.ex. att föraren ska ha körkort och vara nykter.
- Lag eller myndighets säkerhetsföreskrifter ska följas, t.ex. beträffande brandskydd i den lokal där fordonet som regel förvaras.
- I en säkerhetsföreskrift kan det t.ex. också stå vilka stöldlås som är godkända, hur man får förvara saker och brandskydds-föreskrifter.

För buss och motorredskap finns föreskrifter om brandskydd, t.ex. släckningsutrustning och årlig säkerhetsbesiktning (3.3.3). Om säkerhetsföreskrifterna inte följts kan ersättningen vid skada minskas eller helt utebli, efter vilken betydelse det haft för skadans uppkomst och omfattning (1.6).

Var försäkringen gäller

Giltighetsområdet är med vissa undantag de länder som är anslutna till det s.k. gröna kort-området och vid transporter mellan dessa länder (Se vidare 1.2). Vilka dessa är framgår av ett särskilt försäkringsbrev med s.k. grönt kort, som utfärdas på begäran. Du kan också läsa vilka de är på vår hemsida www.gjensidige.se.

I vissa fall är giltighetsområdet mer begränsat.

Dessa försäkringsformer gäller enbart i Sverige, Danmark, Finland och Norge:

- Försäkring för maskiner och motorredskap.
- Flytande försäkring för bilhandel m.m. – egna fordon.
- Delkasko – bärgningsförsäkring, transportöransvar, förarens lösöre och passagerares resgods-försäkring.
- Tillägg buss – bärgningsförsäkring, transportöransvarsförsäkring, förarens lösöre, passagerares resgods-försäkring och rånförsäkring.
- Transportöransvarsförsäkring (om inte försäkringen avser CMR-transport).
- Bulkansvarsförsäkring.
- Ansvarsförsäkring vid entreprenad för maskiner och motorredskap.
- Åkarförsäkring – rättsskydd och egendom.

Dessa försäkringsformer gäller enbart i Sverige:

- Flytande försäkring för bilhandel m.m. – kunders fordon.
- Avställningsförsäkring.
- Åkarförsäkring – oljeskadeförsäkring.

Beloppsbegränsningar

Finns det bestämmelser om sådana så framgår de av villkoren för försäkringsformen och av försäkringsbrevet i förekommande fall.

Ersättning

För trafikförsäkring gäller reglerna i villkoren och Trafikskadelagen. För ansvarsförsäkring gäller särskilda regler beroende på bl.a. villkor, lagar och branschöverenskommelser etc.

Stöld-, brand-, och vagnskadeförsäkringen gäller för fordonet, utrustning i och på fordonet om det hör till fordonet och kan anses vara normal för ett fordon av samma slag och fabrikat (Se vidare 3.1.1). För övriga försäkringsformer framgår det av villkoren för försäkringsformen vad som är försäkrat.

Ersättningen vid skada kan aldrig bli högre än marknadsvärdet omedelbart före skadan för det som skadats eller förlorats. Vid återköp av t.ex. en bilstereo ersätter vi därför normalt inte hela återköpskostnaden. Kostnad för förbättring eller förändring av fordonet som görs i samband med skadereparation ersätts inte. Lack ersätts enligt fordonets seriemässiga utförande, t.ex. ersätts inte motivlack. Värdeminskning pga. skada och reparation ersätts inte. Gjensidige bestämmer om skada ska repareras eller kontant ersättas. (Se vidare 3.8).

Självrisk

Den självrisk som gäller vid de flesta skador för försäkringsformen står i försäkringsbrevet. I några fall kan dock annan självrisk gälla, både högre och lägre, detta anges i så fall i villkoret för försäkringsformen.

Kollision med flygplan

På grund av risken för mycket dyra skador, gäller en extra trafiksjälvrisk om fordonet skadar luftfarkost eller delar till sådana. Detta gäller bara om skadan inträffar på flygplats samt annan plats där luftfarkost står uppställd eller delar till sådan förvaras.

Självrisken är 30 prisbasbelopp per skada och gäller om inte annat skriftligt avtalas med oss.

Kontakta oss om något är oklart eller om ni använder fordon på sådan plats som nämns ovan, om ni inte redan har avtalat med oss om lägre självrisk.

ALLMÄNNA FÖRSÄKRINGSVILLKOR 1 maj 2011

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1.	Allmänna bestämmelser	7
1.1	Uppgifter till grund för försäkringen m.m.	7
1.2	Var försäkringen gäller	10
1.3	Försäkringen gäller inte för	10
1.4	Räddningsplikt	12
1.5	Framkallande av försäkringsfall	12
1.6	Brott mot säkerhetsföreskrift	12
1.7	Om nedsättning av försäkringsersättningen	13
1.8	Reglering av skada	14
1.9	Självrisk	17
1.10	Översikt	18
2.	Trafik-, trafikolycksfalls- och förarolycksfallsförsäkring	19
2.1	Trafikförsäkring	19
2.2	Trafikolycksfall	21
2.3	Förarolycksfallsförsäkring	23
3.	Kasko	24
3.1	Omfattning	24
3.2	Stöldförsäkring	25
3.3	Brandförsäkring	29
3.4	Glasruteförsäkring	30
3.5	Maskinskadeförsäkring	30
3.6	Vagnskadeförsäkring	33
3.7	Avställningsförsäkring	34
3.8	Värderings- och ersättningsregler	35
4.	Räddning- och bärgningsförsäkring	38
4.1	Räddningsförsäkring	38
4.2	Bärgningsförsäkring	40
5.	Hyrbil- och avbrottsförsäkring	41
5.1	Hyrbils- och avbrottsersättning samt självriskreducering för personbil och lätt lastbil	41
5.2	Avbrottsförsäkring för lastbil och släp	42
5.3	Avbrottsförsäkring för buss	44
5.4	Avbrottsförsäkring för taxi	45
5.5	Avbrottsförsäkring för maskiner och motorredskap	47

INNEHÅLLSFÖRTECKNING FORTS.

6.	Övriga försäkringsformer	49
6.1	Kör vidare Tung Lastbil	49
6.2	Charter Buss	50
6.3	Transportöransvarsförsäkring	51
6.4	Förarens lösöre och passagerares resgods-försäkring	51
6.5	Krisförsäkring	52
6.6	Rånförsäkring	53
6.7	Rättsskyddsförsäkring – fordonet	53
6.8	Bulkansvarsförsäkring	56
6.9	Åkarförsäkring	57
6.10	Egendom i Bil	71
6.11	Saneringsförsäkring	73
7.	Kompletterande villkor för vissa fordonsslag	74
7.1	Flytande försäkring för annans släp	74
7.2	Husvagn och husbil inte använd i yrkesmässig uthyrning	74
7.3	Terrängskoter	76
	Vart vänder du dig om du inte är nöjd	77

1. Allmänna bestämmelser

Dessa bestämmelser gäller för alla försäkringsformer i villkoret.

För försäkringen gäller Försäkringsavtalslagen (FAL) och även i övrigt svensk lag, samt det som framgår av villkor och försäkringshandlingar.

FAL skiljer på företagsförsäkring och konsumentförsäkring och bestämmelserna kan därför vara olika beroende på det.

- **Konsumentförsäkring**

individuell skadeförsäkring som en fysisk person eller ett dödsbo tecknar huvudsakligen för ändamål som faller utanför näringsverksamhet,

- **Företagsförsäkring**

individuell skadeförsäkring som avser näringsverksamhet eller offentlig verksamhet och annan individuell skadeförsäkring som inte är konsumentförsäkring.

Lagen behandlar bl.a. Gjensidiges informationsplikt innan och efter en försäkring meddelas, rätten till försäkring, försäkrings- och ansvarstid, möjligheter och hinder till uppsägning, förnyelse, möjligheter och hinder till villkorsändring, meddelande om att ansvarsbegränsning åberopas, villkor för premiebetalning och vad som händer om premien betalas för sent eller inte alls, försäkringsersättningen samt reglering av försäkringsfall. Dessa bestämmelser återges inte i detta villkor.

Om Gjensidige vid ett beslut hänvisar till en bestämmelse i FAL som inte återfinns i detta villkor, ska Gjensidige samtidigt ge försäkringstagaren möjlighet att ta del av villkorets fullständiga allmänna bestämmelser.

1.1 Uppgifter till grund för försäkringen m.m.

Premien bestäms med hjälp av olika argument beroende på fordonsslag, användningssätt, nyvärde, bostadsort eller verksamhetsort, årlig körsträcka, premieklass, bonus, lastkapacitet, antal passagerare, m.m.

Premieargument som gäller för premieberäkningen framgår av försäkringsbrevet. Självrisk och villkor beror bl.a. på fordonets slag, utförande och användningssätt.

1.1.1 Särskilda regler för vissa argument

1.1.1.1 Premiezon

Premien beräknas efter den premiezon inom vilken företaget är registrerat och för privatperson där försäkringstagaren är eller borde vara skriven (som regel den fasta bostadsadressen). Dock gäller att om huvudsaklig verksamhetsort är en annan ska premien beräknas efter var den orten är belägen.

1.1.1.2 Körsträcka

Om den årliga körsträckan blir längre än den körsträcka som uppges i försäkringsbrevet ska detta anmälas till Gjensidige om det är fråga om en personbil, taxi, budbil, lätt lastbil och tung lastbil. Om försäkringstagaren efter försäkringsårets slut visar att körsträckeklassen varit för hög, återbetalas premieskillnaden.

1.1.1.3 Nyvärde

Med nyvärde avses fordonets pris när det var nytt inkl. värdet av påbyggnad, ombyggnad och utrustning. I nyvärdet medräknas utrustning enligt punkt 3.1.1 som hör till fordonet, såsom även skopor, pallgafflar, hydraulhammare, timmerkran etc. För traktor i lantbruk ska inte lantbruksredskapen medräknas. Är försäkringstagaren momspliktig ska momsen inte ingå i värdet.

1.1.2 Upplysningsplikt

De förhållanden som har betydelse för riskbedömningen framgår av försäkringsbrevet och annan försäkringshandling i förekommande fall.

Försäkringstagaren ska alltid

- a) på begäran lämna upplysningar som kan ha betydelse för om försäkringen ska meddelas, utvidgas eller förnyas, och
- b) ge riktiga och fullständiga svar på Gjensidiges frågor, och
- c) utan oskäligt dröjsmål rätta uppgifterna, om försäkringstagaren inser att Gjensidige tidigare har fått oriktiga eller ofullständiga uppgifter om förhållanden av uppenbar betydelse för riskbedömningen. Detta gäller även uppgifter som Gjensidige fått av annan än försäkringstagaren, t.ex. Vägtrafikregistret.

Om det är företagsförsäkring ska försäkringstagaren också

- d) utan förfrågan lämna uppgift om förhållanden av uppenbar betydelse för riskbedömningen, och
- e) under försäkringstiden på begäran ge upplysningar om förhållanden som anges ovan.

1.1.2.1 Riskökning

Försäkringstagaren ska alltid utan oskäligt dröjsmål anmäla till Gjensidige, om ett förhållande som har angetts i avtalet och som är av väsentlig betydelse för risken ändras.

1.1.2.2 Brott mot upplysningsplikten och försummelse att anmäla riskökning

- a) Om försäkringstagaren vid fullgörande av sin upplysningsplikt förfar svikligt eller i strid med tro och heder är försäkringsavtalet ogiltigt.
- b) Har försäkringstagaren annars uppsåtligen eller av oaktsamhet eftersatt sin upplysningsplikt eller försummat att anmäla riskökning, kan ersättningen sättas ned i fråga om varje försäkrad efter vad som är skäligt med hänsyn till den betydelse förhållandet skulle ha haft för Gjensidiges bedömning av risken, det uppsåt eller den oaktsamhet som har förekommit och övriga omständigheter.
- c) Om inte annat anges i villkoren görs avdrag med 10 % av ersättningen utöver eventuell självrisk, dock lägst med 2 500 kr. Avdraget kan höjas i allvarigare fall och sänkas om det föreligger förmildrande omständigheter.
- d) För trafikförsäkring gäller att Gjensidige enbart har rätt till resterande premie om oriktiga eller ofullständiga uppgifter har medfört för låg premie.

Se också när nedsättning inte görs i punkt 1.7.2.

1.1.3 Försäkringsformer

Det framgår av försäkringsbrevet vilka försäkringsformer som ingår i avtalet.

1.1.4 Bonus

Försäkringen gäller med rätt till bonus (rabatt) om det framgår av försäkringsbrevet. Bonus innebär att försäkringstagaren får rabatt på försäkringspremien för skadefria år.

Bonus gäller för såväl trafik- som kaskoförsäkring. Rabattens storlek varierar mellan trafik- och kaskoförsäkring. Den varierar också mellan fordonsklasserna. En del av den sammanlagda premien är alltid fast och påverkas inte av bonusrabatten. Den bonusrabatt som anges på försäkringsbrevet avser därför den rörliga delen av premien.

Av försäkringsbrevet framgår om försäkringen gäller med rätt till bonus. Det finns 7 olika bonusklasser där bonusklass 7 är högst. Efter försäkringsår utan skada får försäkringen högre rabatt. Varje skada som leder till utbetalning på trafik- eller vagnskadeförsäkringen medför att rabatten sänks (bonussänkning) fr.o.m. nästa försäkringsår.

1.1.4.1 Bonus sänks inte

- a) vid utbetalning enbart för skadad hund eller ren
- b) om skadan hände medan fordonet var stulet eller tillgripet
- c) om skadan hände när polisman eller annan behörig person besiktigade fordonet
- d) vid skadegörelse av tredje man
- e) om försäkringstagaren kan bevisa att annan än denne, föraren eller passagerare vållat skadan eller att skadan orsakats genom bristfällighet på annat motordrivet fordon och att det inte visas att försäkringstagaren, föraren eller passageraren är medvällande eller att bristfällighet på det egna fordonet har medverkat till skadan
- f) om skada orsakats av ett trafikförsäkringspliktigt fordon och ersättning lämnas av Trafikförsäkringsföreningen.

1.1.4.2 Flytt av bonus

Bonus flyttas mellan försäkringar bara om Gjensidige och försäkringstagaren är överens om det.

1.1.5 Premiebetalning

Betalningsvillkoren framgår av fakturan och regleras i övrigt av Försäkringsavtalslagen samt nedanstående.

1.1.5.1 Flerfordonsavtal

Har försäkring tecknats som storkundsavtal gäller följande.

- Preliminär premie faktureras till betalningsterminens början för alla försäkringar som är gällande vid faktureringstillfället.
- Till försäkringsårets slut eller vid avtalad tidpunkt regleras den preliminära premien genom faktura för alla nyteckningar, bilbyten och annullationer samt omfattnings- och övriga ändringar som gjorts sedan den preliminära fakturan framställdes tills faktureringstillfället.
- Försäkringstagaren ska betala den preliminära premien utan att göra tillägg eller avdrag för de nyteckningar, bilbyten och annullationer samt omfattnings- och övriga ändringar som gjorts sedan den preliminära fakturan framställdes. Betalas inte hela fakturabeloppet så anses alla försäkringar i storkundsavtalet vara obetalda.

1.1.5.2 Påminnelseavgift

Gjensidige har rätt att vid påminnelse om premiebetalning ta ut en avgift.

1.1.6 Överlåtelse av premiefordran

Gjensidige kan överlåta fordran avseende obetald premie till Trafikförsäkringsföreningen.

1.1.7 Prisbasbelopp

Med prisbasbelopp avses här det belopp som fastställts enligt Lag om allmän försäkring och som gällde för januari månad det år skadan inträffade.

1.1.8 Personuppgiftslagen (PUL)

De personuppgifter som vi hämtar in om dig är nödvändiga för att vi ska kunna administrera försäkringen, fullgöra våra avtalsförpliktelser och tillgodose de önskemål du har som kund. Uppgifterna kommer också att användas för att utvärdera och fatta beslut om innehåll och utformning av försäkringar samt för marknadsanalyser.

För sådana ändamål kan vi komma att lämna personuppgifter till bolag som vi samarbetar med. För det fall vi har upplysningsskyldighet gentemot myndighet kommer vi att lämna ut de uppgifter myndigheten begär att få ta del av. Uppgifterna kommer också att användas för att ge dig information om våra tjänster i övrigt. Enligt PUL har du rätt att begära information om och rättelse av de personuppgifter som finns om dig.

Personuppgiftsansvarig är Gjensidige Försäkring ASA, Norge, svensk filial.

1.2 Var försäkringen gäller

Försäkringen gäller alltid i Sverige.

För maskiner och motorredskap är giltighetsområdet begränsat till Sverige, Danmark, Finland och Norge om annat ej avtalats. Detta gäller dock inte trafikförsäkringen.

För övriga fordon, och trafikförsäkring för maskiner och motorredskap, gäller försäkringen i flera andra länder. Vilka dessa är framgår av ett särskilt försäkringsbrev med s.k. grönt kort, som utfärdas på begäran.

För vissa försäkringsformer är giltighetsområdet dock begränsat till Sverige, eller Sverige, Danmark, Finland och Norge. Om giltighetsområdet är begränsat framgår det av villkoret för försäkringsformen.

Om försäkringen gäller i flera länder så gäller den också under transport mellan dessa länder.

Trafikförsäkringen gäller dock alltid i hela världen enligt trafikskadelagen för skada som i följd av trafik med svenskregistrerat fordon tillfogas svensk medborgare eller den som har hemvist i Sverige.

1.3 Försäkringen gäller inte för

1.3.1 Leverantörsgaranti

Försäkringen gäller inte för skada som leverantör eller annan ansvarar för enligt konsumentköplagen, konsumenttjänstlagen, garanti eller liknande åtagande. Försäkringen gäller dock om den försäkrade kan visa att den som gjort åtagandet inte kan fullgöra detta.

1.3.2 Krigsskador

Försäkringen gäller inte för skada som har samband med krig, krigsliknande händelser, inbördeskrig, revolution eller uppror.

Försäkringen gäller dock i vissa fall. Förutsättningarna är att

- skadan hänt utanför Sverige och inom tre månader efter oroligheternas utbrott,
- fordonet fanns i det drabbade området före utbrottet och oavbrutet fram till den dag då skadan hände och
- den försäkrade inte deltagit i händelserna, inte fungerat som rapportör eller liknande och inte låtit någon annan använda fordonet för sådana ändamål.

Under samma förutsättning betalar Gjensidige dessutom

- genom räddningsförsäkring, nödvändiga merutgifter för hemresa
- genom stödförsäkring, förlust av fordonet på grund av att det har konfiskerats eller måste lämnas kvar vid evakuering eller internering.

Vid skador där trafikskadelagen är tillämplig gäller trafikförsäkringen.

1.3.3 Atomsador

Försäkringen gäller inte för skada på egendom eller vid skadeståndsskyldighet, om skadan direkt eller indirekt orsakats av atomkärnprocess.

1.3.4 Genombrott i vattendamm

Ersättning lämnas inte för skada vars uppkomst eller omfattning direkt eller indirekt orsakas av eller står i samband med ett genombrott av vattendamm.

1.3.5 Force majeure

Försäkringen gäller inte för förlust som kan uppstå om skadeutredning, reparationsåtgärd eller betalning av ersättning fördröjs på grund av krig, krigsliknande händelser, inbördeskrig, revolution eller uppror eller på grund av myndighets åtgärd, strejk, lockout, blockad eller liknande händelse.

1.3.6 Terrorhandlingar

Med ändring av vad som anges i försäkringsvillkoren angående försäkrad egendom, försäkrade händelser eller i övrigt angående försäkringens omfattning eller giltighet gäller försäkringen inte för skada som orsakats av eller står i samband med eller annars är en följd av spridning eller användning av biologiska eller kemiska ämnen eller kärnämnen, kärnavfall eller andra ämnen med skadlig strålning i samband med eller i följd av terrorhandling.

Med terrorhandling avses en skadebringande handling som är straffbelagd där den begås eller där skadan uppstår, och som framstår att vara utförd i syfte att

1. allvarligt skrämma en befolkning,
2. otillbörligen tvinga offentliga organ eller en internationell organisation att genomföra eller avstå från att genomföra en viss åtgärd eller allvarligt destabilisera eller förstöra de grundläggande politiska, konstitutionella, och ekonomiska eller sociala strukturerna i ett land eller i en internationell organisation.

1.4 Räddningsplikt

När ett försäkringsfall inträffar eller kan befaras vara omedelbart förestående, ska den försäkrade efter förmåga vidta åtgärder för att hindra eller minska skadan. Om någon annan är ersättningskyldig ska den försäkrade också vidta åtgärder för att bevara den rätt Gjensidige kan ha mot denne.

1.4.1 Räddningskostnader

Gjensidige ersätter skäligen kostnader för åtgärd som Gjensidige föreskrivit eller som annan med hänsyn till omständigheterna är rimlig. Ersättning lämnas dock inte om den försäkrade har rätt till ersättning från annan enligt lag, författning, avtal, garanti eller liknande åtagande.

Vid annan försäkring än ansvarsförsäkring ersätts räddningskostnad även om försäkringsbeloppet inte räcker till.

1.4.2 Brott mot räddningsplikten

Har den försäkrade uppsåtligt åsidosatt sin räddningsplikt, kan ersättningen sättas ned såvitt angår honom efter vad som är skäligt med hänsyn till dennes förhållanden och omständigheterna i övrigt. Detsamma gäller om den försäkrade har åsidosatt sina skyldigheter med vetskap om att det innebar en betydande risk för att skadan skulle inträffa eller annars genom grov vårdslöshet. Avdrag görs med 10 % av ersättningen utöver eventuell självrisk, dock lägst med 2 500 kr. Avdraget kan höjas i allvarigare fall och sänkas om det föreligger förmildrande omständigheter.

Se också vilka som likställs med den försäkrade i punkt 1.7.1 och när nedsättning inte görs i punkt 1.7.2. För nedsättning av trafikskadeersättning gäller trafikskadelagen.

1.5 Framkallande av försäkringsfall

Om den försäkrade uppsåtligt har framkallat ett försäkringsfall, lämnas inte ersättning från försäkringen såvitt angår denne. Detsamma gäller i den mån den försäkrade uppsåtligt har förvärrat följderna av ett försäkringsfall.

Har den försäkrade genom grov vårdslöshet framkallat ett försäkringsfall eller förvärrat dess följder, kan ersättningen sättas ned såvitt angår denne efter vad som är skäligt med hänsyn till dennes förhållanden och omständigheterna i övrigt. Detsamma gäller om den försäkrade annars måste antas ha handlat eller underlåtit att handla i vetskap om att detta innebar en betydande risk för att skadan skulle inträffa.

Se också vilka som likställs med den försäkrade i punkt 1.7.1 och när nedsättning inte görs i punkt 1.7.2. För nedsättning av trafikskadeersättning gäller trafikskadelagen.

1.6 Brott mot säkerhetsföreskrift

Om den försäkrade vid försäkringsfallet har försummat att följa en säkerhetsföreskrift som framgår av försäkringsvillkoren, annan försäkringshandling eller av en författning som villkoren hänvisar till, kan ersättningen från försäkringen sättas ned såvitt angår denne efter vad som är skäligt med hänsyn till förhållandets samband med den inträffade skadan, det uppsåt eller den vårdslöshet som har förekommit och omständigheterna i övrigt. I allvarliga fall kan ersättningen helt falla bort.

Se också vilka som likställs med den försäkrade i punkt 1.7.1 och när nedsättning inte görs i punkt 1.7.2. För nedsättning av trafikskadeersättning gäller trafikskadelagen.

1.7 Om nedsättning av försäkringsersättningen

1.7.1 Vilka som likställs med den försäkrade

1.7.1.1 Om det är företagsförsäkring

1. Med den försäkrades handlande likställs vid brott mot räddningsplikten och framkallande av försäkringsfallet, handlande av
 - a) anställda i ledande ställning på företaget eller på platsen, och
 - b) annan som har handlat med dennes samtycke.
2. Med den försäkrades handlande likställs vid brott mot säkerhetsföreskrifter nedanstående personer och annan som har handlat med dennes samtycke.
 - a) Anställda, och
 - b) entreprenörer och andra uppdragstagare, och
 - c) annan som har haft att tillse att säkerhetsföreskriften följdes.

1.7.1.2 Om det är konsumentförsäkring

Med den försäkrades handlande likställs vid framkallande av försäkringsfallet, brott mot räddningsplikten och brott mot säkerhetsföreskrifter, handlande av

- a) den som med den försäkrades samtycke har tillsyn över den försäkrade egendomen, och
- b) den försäkrades make, sambo och annan familjemedlem, när den försäkrade egendomen utgör gemensam bostad eller bohag i en sådan bostad.

Detta gäller dock inte om det finns synnerliga skäl mot detta.

1.7.2 När nedsättning inte görs

Ersättning sätts inte ned vid brott mot upplysningsplikten, försummelse att anmäla riskökning, brott mot räddningsplikten, framkallande av försäkringsfallet och brott mot säkerhetsföreskrift till följd av

- a) ringa oaktsamhet,
- b) handlande av någon som var allvarligt psykiskt störd eller som var under tolv år, eller
- c) handlande som avsåg att förebygga skada på person eller egendom i sådant nödläge att handlandet var försvarligt.

Nedsättning görs inte heller vid brott mot upplysningsplikten och försummelse att meddela riskökning enligt punkt 1.1.2.2 b), om Gjensidige då insåg eller borde ha insett att lämnade uppgifter var oriktiga eller ofullständiga. Detsamma gäller om de oriktiga eller ofullständiga upplysningarna saknade eller senare har upphört att ha betydelse för avtalets innehåll.

1.8 Reglering av skada

1.8.1.1 Anmälan och ersättningskrav

Skada ska anmälas till Gjensidige utan dröjsmål. Dessutom ska den som begär ersättning

- a) vid stöld, eller annat tillgrepp eller försök till sådant brott, inbrott, rån eller överfall göra polisanmälan på den ort där skadan inträffat och sända in denna till Gjensidige
- b) vid skada som inträffat under transport på annat transportmedel anmäla skadan till transportföretaget
- c) lämna specificerat krav på ersättning
- d) om annan försäkring gäller för samma skada, upplysa Gjensidige om detta
- e) på begäran av Gjensidige lämna upplysningar och tillhandahålla verifikationer, bevis, läkarintyg och andra handlingar som Gjensidige behöver för att reglera skadan.

1.8.1.2 Besiktning

Den som begär ersättning är skyldig att medverka till besiktning som Gjensidige vill utföra i anledning av inträffad skada.

1.8.1.3 Reparation

Reparation får, utöver vad som följer av Räddningsplikten, endast ske efter Gjensidiges godkännande. Beträffande valet av reparatör, reparationsmetod och material ska Gjensidiges anvisningar följas. Gjensidige äger företräda den försäkrade i förhållande till den som utför reparationen. Skadade föremål ska hållas tillgängliga för eventuell besiktning.

I brådskande fall får sådan reparation utföras som är nödvändig för att färden med fordonet ska kunna fortsättas. En förutsättning för detta är att reparationen sker efter samråd med Gjensidige. Gjensidiges anvisningar ska följas.

1.8.1.4 Påföljd

Om den ersättningsberättigade har försummat att följa villkoren om

- anmälan och ersättningskrav enligt punkt 1.8.1.1
- besiktning enligt punkt 1.8.1.2
- reparation enligt punkt 1.8.1.3

och försummelsen har medfört skada för Gjensidige, kan den ersättning som annars skulle ha betalats sättas ned efter vad som är skäligt med hänsyn till omständigheterna. Vid ansvarsförsäkring har Gjensidige i stället rätt att från den försäkrade återkräva en skälig del av vad Gjensidige har utgett till den skadelidande.

Detta gäller dock inte om oaktamheten har varit ringa. Avdrag görs med 10 % av ersättningen utöver eventuell självrisk, dock lägst med 2 500 kr. Avdraget kan höjas i allvarigare fall och sänkas om det föreligger förmildrande omständigheter. För nedsättning av trafikskadeersättning gäller trafikskadelagen.

1.8.1.5 Röjningskostnader

Vid annan försäkring än ansvarsförsäkring och egendomsförsäkring med första riskbelopp ersätts röjningskostnad även om försäkringsbeloppet inte räcker till.

1.8.1.6 Preskription

Den som vill kräva ersättning förlorar sin rätt, om denne inte väcker talan mot Gjensidige inom tre år från det att denne fick kännedom om att fordringen kunde göras gällande och i varje fall inom tio år från det att fordringen tidigast hade kunnat göras gällande. Har den ersättningsberättigade anmält skadan till Gjensidige inom den tid som angetts i första stycket, har denne alltid sex månader på sig att väcka talan sedan Gjensidige tagit slutlig ställning till ersättningsfrågan.

1.8.2 Oriktig eller ofullständig uppgift vid skaderegleringen

Om den försäkrade eller någon annan som begär ersättning av Gjensidige efter ett försäkringsfall uppsåtligt eller av grov vårdslöshet oriktigt har uppgett eller förtigit eller dolt något av betydelse för bedömningen av rätten till ersättning från försäkringen, kan den ersättning som annars skulle ha betalats till denne sättas ned efter vad som är skäligt med hänsyn till omständigheterna.

1.8.3 Dubbelförsäkring

Har samma intresse försäkrats mot samma fara hos flera bolag, är varje bolag ansvarigt mot den försäkrade som om det bolaget ensamt hade beviljat försäkring.

Den försäkrade har dock inte rätt till högre ersättning från bolagen än som sammanlagt svarar mot skadan. Överstiger summan av ansvarsbeloppen skadan, fördelas ansvarigheten mellan bolagen efter förhållandet mellan ansvarsbeloppen.

1.8.4 Mervärdesskatt (moms)

1.8.4.1 Trafik- och ansvarsförsäkring

Försäkringstagaren ska på begäran utnyttja sin avlyftningsrätt och till Gjensidige betala moms som utbetalats till skadelidande.

1.8.4.2 Annan försäkring

Gjensidige betalar inte moms när försäkringstagaren, den försäkrade, bilägaren eller uthyraren av det försäkrade fordonet är redovisningsskyldig för sådan skatt.

I förekommande fall ska försäkringstagaren på begäran utnyttja sin avlyftningsrätt och till Gjensidige betala utlagd moms till skadelidande som fått ersättning direkt av Gjensidige.

1.8.5 Utbetalning av ersättning

Gjensidige ska betala ersättning senast en månad efter det att den ersättningsberättigade gjort vad som angetts i

- anmälan och ersättningskrav enligt punkt 1.8.1.1
- besiktning enligt punkt 1.8.1.2
- reparation enligt punkt 1.8.1.3.

Livränta betalas dock successivt.

Har den som begär ersättning uppenbarligen rätt till åtminstone visst belopp, utbetalar Gjensidige detta i avräkning på den slutliga ersättningen.

När det gäller egendom som repareras eller återanskaffas ska Gjensidige betala ersättning senast en månad efter det att den ersättningsberättigade visat att egendomen reparerats eller återanskaffats.

Vad som sagts ovan gäller inte om myndighet meddelar beslut eller annan liknande händelse som påverkar Gjensidiges möjlighet att betala ersättning. Ersättning betalas sedan hindret har upphört.

1.8.5.1 Ränta

Betalas ersättning efter utgången av den tid som angetts i utbetalning av ersättning betalar Gjensidige dröjsmålsränta enligt räntelagen.

Under polisutredning eller värdering enligt punkt 1.8.7 betalar Gjensidige dock ränta endast enligt riksbankens referensränta. Räntebelopp betalas inte om beloppet är mindre än 50 kr.

1.8.6 Återkrav

1.8.6.1

I samma utsträckning som Gjensidige har betalat ersättning för skada, övertar Gjensidige den försäkrades rätt att kräva ersättning av den som är ansvarig för skadan eller enligt åtagande svarar för skadan.

Mot privatperson får Gjensidige framställa återkrav endast om denne vållat skadan med uppsåt eller genom grov vårdslöshet eller vårdslöshet i förening med rattfylleri eller grovt rattfylleri. Denna begränsning gäller inte återkrav mot den som är ansvarig för skada som ersätts genom stödförsäkringen.

1.8.6.2

I samma utsträckning som Gjensidige har betalat ersättning från trafikförsäkring, har Gjensidige enligt trafikskadelagen rätt att kräva tillbaka ersättning av den som vållat skadan med uppsåt eller genom grov vårdslöshet eller vårdslöshet i förening med rattfylleri eller grovt rattfylleri. Dessutom kan Gjensidige enligt trafikskadelagen framställa återkrav mot innehavare av järnväg eller spårväg.

1.8.7 Om det blir tvist

Vid tvist om värdet av skada på egendom ska på begäran av någon av parterna en värderingsman uttala sig om värdet. Värderingsmannen ska vara auktoriserad av svensk handelskammare om inte parterna enats om annat.

Värderingsmannen ska tillämpa villkorens värderingsregler. Parterna får lägga fram egen utredning och lämna egna synpunkter. I sitt utlåtande ska värderingsmannen ange hur denne beräknat skadans värde. Värderingsmannen ska lämna sitt utlåtande inom tre månader sedan denne blivit utsedd.

Av ersättningen till värderingsmannen ska den försäkrade betala gällande rättsskyddssjälvrisk, dock sammanlagt högst 50 % av värderingsmannens ersättning. Om skadan genom värderingsmannens utlåtande värderas till högre belopp än det som Gjensidige erbjudit, betalar dock Gjensidige hela kostnaden.

1.8.8 Skaderegistrering

Gjensidige har rätt att registrera anmälda skador i anledning av försäkringen i ett för försäkringsbranschen gemensamt skadeanmälningregister.

1.9 Självrisk

Från ersättningen görs vid varje skadetillfälle avdrag med den grundsjälvrisk som framgår av försäkringsbrevet. I vissa fall kan självrisken vara högre eller lägre än vad som anges där och extra självrisk kan tillkomma, detta framgår i så fall av villkorsavsnittet för försäkringsformen.

1.9.1 Procentuell självrisk

Procentuella självrisken är antingen i procent av prisbasbeloppet eller i procent av skadekostnaden. I det senare fallet beräknas självrisken på den del av skadekostnaden som överstiger grundsjälvrisk.

1.9.2 Flera skador

Om försäkringstagaren drabbas av flera skador vid samma tillfälle gäller försäkringen med en grundsjälvrisk, den högsta enligt följande

- a) då ersättning ska lämnas från flera försäkringsformer i fordonsförsäkringen.
- b) då ersättning ska lämnas från både fordons och privat sakförsäkring i Gjensidige.
- c) då ersättning ska lämnas från både fordons- och företagsförsäkring i Gjensidige.
- d) då ersättning ska lämnas från både dragfordons- och släpvagns vagnskadeförsäkring i Gjensidige.
- e) då ersättning ska lämnas från både fordons och transportöransvarsförsäkring i Gjensidige.

Försäkringen gäller med högst två självrisken om försäkringstagaren har flera fordon försäkrade i Gjensidige och dessa skadas vid samma tillfälle genom brand, stöld- eller glasskada eller genom uppsåtlig skadegörelse av tredje man.

Är extra självrisk aktuell räknas den först samman med grundsjälvrisk i övrigt.

Självrisk avseende trafik-, ansvar- och rättsskyddsförsäkring ska alltid betalas utöver annan självrisk.

1.10 Översikt

Försäkringsskydd Företagsmotor

Detta kan ingå i försäkringen för:

	FÖRETAGSÄGD PERSONBIL & LÄTT LASTBIL	FÖRETAGSÄGT LÄTT SLÄP	BUDBIL	TAXI	BUSS	TUNG LASTBIL	TUNGT SLÄP	FLYTANDE SLÄP 2)	MASKINER	PERSON- BIL UTHYR- NING
Trafikförsäkring	x		x	x	x	x			x	x
Stödförsäkring inkl skadegörelse	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Brandförsäkring	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Glaseruteförsäkring	x		x	x	x	x			x	x
Maskinskadeförsäkring	x									x
Vagnskadeförsäkring	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Räddningsförsäkring	x				x					x
Bärgningsförsäkring	x		x	x	x	x	x	x		x
Avbrottsförsäkring	x		x	x	x	x	x		x	
Kör vidareförsäkring					x	x				
Transportörsansvarsförsäkring			x	x	x	x				
Förares lösöre					x	x			x	
Passagerares resgods				x	x					
Krisförsäkring	x		x	x	x	x			x	
Rånförsäkring			x	x	x	x				
Rättsskyddsförsäkring fordonet	x	x	x	x	x	x	x		x	x
Bulkansvarsförsäkring						x				
Åkarförsäkring			x	x	x	x			x	
Förarolycksfallsförsäkring				x	x					
Trafik- och förarolycksfallsförsäkring	x		x							

1) I åkarförsäkringen ingår ansvarsförsäkring, rättsskyddsförsäkring - företaget, egendomsförsäkring och oljeskadeförsäkring

2) Flytande försäkring för annans släp

2. Trafik-, trafikolycksfalls- och förarolycksfallsförsäkring

2.1 Trafikförsäkring

2.1.1 Omfattning

Trafikförsäkring för trafikförsäkringspliktiga fordon och bilansvarsförsäkring för inte trafikförsäkringspliktiga fordon.

2.1.1.1

Försäkringen gäller enligt reglerna i Trafikskadelagen för person- och sakskada, som är en följd av trafik med fordonet.

Enligt dessa regler kan ersättning inte lämnas för skada bl.a. på fordonet eller på egendom som transporteras med fordonet. Varje skadad förare eller passagerare får dock ersättning upp till 50 % av prisbasbeloppet för samtidigt skadade kläder och andra tillhörigheter som bars vid skadetillfället. Denna utvidgade ersättningsrätt gäller inte värdeföremål som t.ex. kameror, ringar och smycken och inte pengar eller värdehandlingar.

Skada utanför Sverige som inte omfattas av trafikskadelagen regleras enligt skadelandets lagstiftning. Beträffande svensk medborgare eller den som har hemvist i Sverige, se punkt 1.2 Giltighetsområde tredje stycket.

2.1.1.2

Vid skada på egendom kan ersättningen minskas (jämkas) om den som drabbats av skadan varit medvällande, dvs. själv haft skuld i att skadan hänt. Oavsett detta betalar försäkringen full ersättning upp till 25 % av prisbasbeloppet. För den del av skadan som överstiger 25 % av prisbasbeloppet minskas ersättningen enligt reglerna i trafikskadelagen.

Denna utvidgade ersättningsrätt gäller inte

1. vid skada på
 - a) motordrivet fordon
 - b) fordon som är kopplat till motordrivet fordon
 - c) spårbundet fordon
 - d) egendom som transporteras med sådana fordon som nämns ovan
 - e) egendom som tillhör försäkringstagaren själv eller det försäkrade fordonets brukare eller förare
2. om egendomens ägare har varit grovt vårdslös eller orsakat skadan med uppsåt.

2.1.1.3

Den försäkrade ska omedelbart meddela Gjensidige om denne krävs på skadestånd och kravet leder till rättegång. Den försäkrade ska följa Gjensidiges anvisningar. Om försäkringen gäller för skadan betalar Gjensidige den försäkrades rättegångskostnader i den utsträckning de är skäligen och överensstämmer med Gjensidiges intresse i rättegången.

Om den som drabbats av personskada har fått ersättning betalar Gjensidige också nödvändiga och skäliga ombudskostnader som denne vid skadereglering utom rätta har haft för att kunna tillvarata sin rätt. Ersättning för ombudskostnader lämnas för skälig tidsåtgång och högst enligt den timkostnadsnorm som regeringen fastställer i vissa mål (januari 2008 med 1 351 kr/tim exkl moms).

För att ersättning för ombudskostnader ska lämnas måste den som drabbas av skada anlita ombud som är lämpligt med hänsyn till bostadsort och ärendets natur och som

- a) är ledamot av Sveriges Advokatsamfund (advokat), eller
- b) är jurist anställd hos advokat eller på allmän advokatbyrå, eller
- c) i ärendet förordnats till biträde enligt rättshjälpslagen, eller
- d) av Försäkringsbolagens Rättsskyddsnämnd befunnits ha lämplighet för uppdraget.

Den som kan ha rätt till statligt rättshjälps ska i första hand ansöka om detta. Gjensidige betalar inte de kostnader som skulle ha betalats av allmänna medel om ansökan hade gjorts.

2.1.1.4

Det är inte bindande för Gjensidige om den försäkrade utan Gjensidiges tillåtelse medger skadeståndsskyldighet, godkänner ersättningsanspråk eller betalar ersättning. Gjensidige är inte heller bundet av domstols dom, om den försäkrade inte fullgjort sin anmälningsskyldighet enligt punkt 2.1.1.3.

2.1.2 Självrisk

2.1.2.1

Försäkringen gäller med självrisk om detta anges i försäkringsbrevet eller i försäkringsvillkoren, dock inte vid personskada med maskiner och motorredskap. Om mer än en självrisk gäller vid samma skada sammanläggs självrisabeloppen.

2.1.2.2

Försäkringen gäller med en extra självrisk av 10% av prisbasbeloppet om föraren fört fordonet utan att ha det körkort, förarbevis eller den ålder som krävs enligt lag eller förordning, vid övningskörning om läraren eller eleven inte uppfyller kraven för tillåten övningskörning samt om strafföreläggande eller dom som vunnit laga kraft visar att föraren

- a) gjort sig skyldig till rattfylleri eller grovt rattfylleri eller varit straffbart påverkad av annat berusningsmedel.
- b) orsakat skadan med uppsåt eller genom grov vårdslöshet.

Denna självrisk tillämpas inte om föraren gjort sig skyldig till rattfylleri eller grovt rattfylleri eller varit straffbart påverkad av annat berusningsmedel om det framgår att dessa omständigheter inte medverkat till skadans uppkomst.

Dessutom har Gjensidige rätt att av skadevållaren återkräva belopp enligt bestämmelserna i trafikskadelagen. Se även punkt 1.8.6.

2.1.2.3

Försäkringen för personbil (inte taxi), lastbil med totalvikt högst 3 500 kg och husbil, gäller med en extra självrisk av 1 500 kr, om föraren var under 24 år när skadan hände (s.k. ungdomsjälvrisk).

2.1.2.4

Trafikförsäkring gäller med en extra självrisk om 10 % av prisbasbeloppet om föraren vid transport av farligt gods saknar gällande "intyg om utbildning av förare av fordon som transporterar ADR-gods" och då skada orsakats av godset. Sådant intyg (s.k. ADR-intyg) fordras vid inrikes och utrikes transport av farligt gods i

- a) tank eller tankcontainer om 3 kubikmeter eller mer
- b) behållare eller kärl om 450 l eller mer och då den sammanlagda volymen av behållare eller kärl uppgår till 3 kubikmeter eller mer.

2.1.2.5

Om inte annat avtalats skriftligt gäller försäkringen med en extra självrisk om 30 prisbasbelopp vid skada på luftfarkost eller delar till sådan. Detta gäller bara om skadan inträffar på flygplats eller annan plats där luftfarkost står uppställd eller delar till sådan förvaras.

2.1.2.6

Självrisk enligt 2.1.2.1–2.1.2.5 tillämpas inte

- a) vid utbetalning enbart för skadad hund eller ren
- b) om skadan hände medan fordonet var stulet eller tillgripet
- c) om skadan hände när polisman eller annan behörig person besiktigade fordonet
- d) om försäkringstagaren kan bevisa att annan än denne, föraren eller passagerare vållat skadan eller att skadan orsakats genom bristfällighet på annat motordrivet fordon och att det inte visas att försäkringstagaren, föraren eller passageraren är medvällande eller att bristfällighet på det egna fordonet har medverkat till skadan.

2.1.2.7

Försäkringstagaren ska efter krav från Gjensidige betala den del av utbetalt skadebelopp som motsvarar självrisk. Gjensidige får dock av fysisk person, för en och samma skada, inte kräva mer än 10 % av prisbasbeloppet. Detta gäller även om summan av gällande självrisker enligt punkt 2.1.2.1–2.1.2.5 är högre.

2.1.2.8

Gjensidige kan till Trafikförsäkringsföreningen överlåta fordran avseende obetald självrisk för trafikförsäkring.

2.2 Trafikolycksfallsförsäkring**2.2.1 Vem försäkringen gäller för**

Försäkringen gäller för det trafikförsäkrade fordonets förare och passagerare.

2.2.2 Försäkringen gäller för

Försäkringen ger rätt till ersättning för personskada som uppkommer i följd av trafik med det försäkrade fordonet.

2.2.3 Försäkringen gäller inte för

Försäkringen gäller inte för personskada som uppkommit

- a) under deltagande i tävling eller träning härför
- b) medan fordonet varit tillgripet.

2.2.4 Säkerhetsföreskrifter

- a) Föraren ska ha det körkort, förarbevis eller ålder som krävs enligt lag eller förordning.
- b) Vid övningskörning ska både lärare och eleven uppfylla kraven för tillåten övningskörning.
- c) Föraren får inte göra sig skyldig till rattfylleri eller grovt rattfylleri eller varit straffbart påverkad av annat berusningsmedel.

Om säkerhetsföreskrifterna inte följs kan ersättningen vid skada minskas eller utebli enligt punkt 1.6. Istället för vad som anges där beträffande storleken på nedsättningen, minskas ersättningen i regel med 100 %.

2.2.5 Ersättning vid medicinsk invaliditet

När personskadan har medfört medicinsk invaliditet och tillståndet är stationärt, utbetalas invaliditetsersättning enligt nedan. Med medicinsk invaliditet menas att personskadan medfört bestående nedsättning av den försäkrades kroppsfunction.

En förutsättning för rätt till ersättning är att personskadan inom tre år medfört någon mätbar medicinsk invaliditet. Slutbedömning ska dock göras först när invaliditetsgraden är definitivt fastställd.

Försäkringsbeloppet vid fullständig (100 %) medicinsk invaliditet är 16 prisbasbelopp. Ersättning betalas ut i förhållande till dels invaliditetsgrad och dels åldern vid skadetillfället. Om den försäkrade vid skadetillfället fyllt 46 år, reduceras ersättningen med 2,5 % för varje år åldern överstiger 45 år, dock längst till och med 75 års ålder.

Om personskadan medfört skador på flera kroppsdelar, så att den totala invaliditetsgraden överstiger 100 %, begränsas ersättningen ändå till försäkringsbeloppet vid fullständig invaliditet efter åldersreduktionen enligt ovan.

Bestämning av invaliditetsgraden sker med ledning av försäkringsbolagens gemensamma tabellverk "Gradering av medicinsk invaliditet 1996".

2.2.6 Utbetalning av invaliditetsersättning

Slutreglering av skadan görs först när den medicinska invaliditeten är fastställd.

Om den skadade avlider innan slutreglering skett utbetalas till dödsboet det belopp som svarar mot den säkerställda medicinska invaliditeten som förelåg före dödsfallet. Ersättning lämnas inte om dödsfallet inträffat inom 12 månader från skadedagen.

2.2.7 Omprövning av invaliditetsersättning

Om personskadan medför att den försäkrades kroppsfunction väsentligt försämrats efter det att slutreglering skett, har den försäkrade rätt att återkomma och få ersättningen prövad på nytt. Omprövning medges inte sedan tio år förflutit från det att Gjensidige meddelat beslut i ärendet.

2.2.8 Ersättning vid dödsfall

Om den försäkrade avlider på grund av personskadan inom tre år från olycksfallsskadan utbetalas 150 % av prisbasbeloppet till den försäkrades dödsbo.

2.3 Förarolycksfallsförsäkring

Försäkringen gäller på samma sätt som under 2.2 med den skillnaden att denna försäkring endast gäller fordonets förare, inte fordonets passagerare.

3. Kasko

3.1 Omfattning

Kaskoförsäkringen är stöld-, brand-, glasrute-, maskinskade-, vagnskade- och avställningsförsäkring. Vad som anges i denna punkt gäller alla dessa försäkringsformer.

3.1.1 Försäkrad egendom

- a) Fordonet.
- b) Utrustning i eller på fordonet om den hör till fordonet och kan anses vara normal för ett fordon av samma slag och fabrikat som det försäkrade. Mobiltelefon av typ ficktelefon omfattas inte, dock ingår fast monterade tillbehör såsom kablage, hållare och "hands free" utrustning. Telefaxapparat och tillbehör till dessa omfattas inte av försäkringen. Inte heller kassettband och CD-skivor.
- c) Avmonterad fordonsdel eller utrustning enligt punkt b). Om annan fordonsdel eller utrustning monterats i dess ställe, gäller försäkringen endast för den fordonsdel eller utrustning som är monterad. För personbilar, för lastbilar och husbilar med totalvikt högst 3 500 kg och släpvagnar till dessa eller för husvagnar gäller försäkringen dock för en extra uppsättning hjul utöver de hjul som finns på fordonet. För maskiner och motorredskap gäller försäkringen även om utrustningen vid skadetillfället är avmonterad från fordonet. För tung lastbil gäller försäkringen för avmonterad fordonsdel eller utrustning upp till 3 prisbasbelopp.

Som utrustning räknas för maskiner och motorredskap även manskapsvagn, redskapsvagn, farmartank och container med innehåll som kan anses normalt för ett fordon av samma slag, fabrikat och användningssätt som det försäkrade och för den verksamhet som utförs med försäkrat fordon. Ersättning lämnas med max 1 prisbasbelopp.

3.1.2 Försäkrat intresse

Försäkringen avser endast försäkringstagarens intresse.

Har fordonet köpts på avbetalning eller kredit har Gjensidige rätt att lämna ersättning till säljaren. Sådan ersättning lämnas högst med säljarens återstående fordran enligt reglerna i Konsumentkreditlagen eller lagen om avbetalningsköp mellan näringsidkare m.fl.

Om försäkringstagaren hyrt fordonet har Gjensidige rätt att lämna ersättning till ägaren.

3.1.3 Försäkringen gäller inte vid skada

- a) om fordonet tagits i anspråk för militärt ändamål, eller om fordonet använts i polisiär verksamhet t.ex. utryckningskörning
- b) som uppstått inom inhägnat tävlingsområde eller på banor/platser där man kör under tävlingsliknande förhållanden.
- c) som uppstått vid bankörning, tävling, träning, uppvisning, avrostning, drifting, körträning, hastighetskörning eller liknande ändamål.

Om säkerhetsföreskrifterna inte följs kan ersättningen vid skada minskas eller utebli enligt punkt 1.6.

3.1.4 Säkerhetsföreskrifter

- a) Föraren ska ha det körkort, förarbevis eller ålder som krävs enligt lag eller förordning.
- b) Vid övningskörning ska både lärare och eleven uppfylla kraven för tillåten övningskörning.
- c) Föraren får inte göra sig skyldig till rattfylleri eller grovt rattfylleri eller varit straffbart påverkad av annat berusningsmedel.

Om säkerhetsföreskrifterna inte följs kan ersättningen vid skada minskas eller utebli enligt punkt 1.6. Istället för vad som anges där beträffande storleken på nedsättningen, minskas ersättningen i regel med 100 %. Nedsättning görs dock inte om försäkringstagaren kan göra sannolikt att denne inte insett eller inte borde ha insett förhållandet, eller att denne gjort vad denne kunnat för att förhindra körningen.

3.2 Stöldförsäkring

3.2.1 Försäkringen gäller för skada genom

- a) stöld
- b) tillgrepp av fordon
- c) rån
- d) försök till stöld, tillgrepp av fordon eller rån
- e) uppsåtlig skadegörelse av tredje man.

Förlust av fordon ersätts om fordonet inte återfunnits inom en månad efter den dag Gjensidige fick skriftlig skadeanmälan.

Begreppet stöld är definierat i brottsbalken. Det innebär att någon olovligen tar något som tillhör annan person i avsikt att t.ex. behålla eller sälja det.

Tillgrepp av forskaffningsmedel innebär att någon olovligen tar fordon som tillhör annan person för att använda det, men utan avsikt att behålla eller sälja det.

Om däremot någon som har tillgång till ett fordon använder det utan lov, är det varken stöld eller tillgrepp. Det är istället olovligt brukande, vilket innebär att någon olovligen brukar annans fordon som denne redan har i sin besittning. Försäkringen gäller då inte. Av samma skäl gäller försäkringen inte heller vid bedrägeri- eller förskingningsbrott, t.ex. om en hyrd bil inte återlämnas.

Begreppet rån innebär att någon med våld eller hot om våld, som framstår som trängande fara, tar någon annans egendom.

3.2.2 Försäkringen gäller inte för skada

Genom tillgreppa av fordon eller försök till sådant brott som orsakats av person, som tillhör samma hushåll som försäkringstagaren.

3.2.3 Säkerhetsföreskrifter

3.2.3.1 Fordon och utrustning

- a) När fordonet lämnas ska egendom enligt punkt 3.1.1:b) vara fast anbringad på fordonet eller inlåst i detta.
- b) När fordonet lämnas ska egendom enligt punkt 3.1.1:c) och d), som förvaras i fordonet, vara inlåst i detta.
- c) Avmonterad fordonsdel eller utrustning enligt punkt 3.1.1:c) och d), som inte förvaras i fordonet, ska vara inlåst i utrymme som endast disponeras av försäkringstagaren. Föremål, som på grund av storlek, användning eller liknande inte rimligtvis kan förvaras inlåsta ska vara fastlåst med godkänt stöldskydd, kätting och hänglås av minst klass 3 enligt Stöldskyddsföreningens norm.
- d) Motorredskap ska stå under normal tillsyn. Det får således inte lämnas obevakat under längre tid.
- e) Direktimporterad personbil och lätt lastbil av fabriken Audi, BMW, Mercedes, Porsche och Volvo som är yngre än nio år gammal, och om det gått kortare tid än tre år sedan bilen registrerades i Sverige, ska ha en av Svenska Stöldskyddsföreningen godkänd startspärr (immobilizer) monterad och i funktion samt ha det svenska registreringsnumret ingraverat i samtliga rutor. Saknas någon nyckel ska motsvarande kod omedelbart raderas i bilens dator av auktoriserad verkstad. Med direktimporterad bil avses sådan som inte importerats till Sverige av tillverkaren eller av denne utsedd generalagent.

Om säkerhetsföreskrifterna under a) och b) inte följs gäller beträffande storleken på nedsättningen följande istället för vad som anges i punkt 1.6. Vid annan skada än sådan som uppstått vid stöld av eller tillgrepp av hela fordonet sätts ersättningen i regel ned med 50 %.

Om övriga säkerhetsföreskrifter inte följs kan ersättningen vid skada minskas eller utebli enligt punkt 1.6.

3.2.3.2 Säkerhetsföreskrifter om stöldskydd

1. Gäller personbil, lastbil, maskiner, husbil, motorcykel, moped, snöskoter, manskapsvagn, redskapsvagn, farmartank och skogskoja.
 - a) När fordonet lämnas ska det vara låst med godkänt stöldskydd. Stöldskydd ska vara godkänt av Polistekniska Rådfrågningsbyrån eller av Svenska Stöldskyddsföreningen. I de fall det krävs att fordonet har stöldskydd enligt Vägverkets bestämmelser räknas sådant stöldskydd som godkänt.
 - b) Tändningsnyckeln, nyckelkort eller liknande får inte förvaras i fordonet eller i omedelbar anslutning till fordonet och ska i övrigt förvaras aktsamt.
 - c) Förkommer nyckel till person- och lätt lastbil som är utrustad med elektronisk startspärr ska motsvarande kod omedelbart raderas i bilens dator av auktoriserad verkstad.
 - d) Motorcykel ska vara låst med två skilda godkända klass 3-lås. Om bygellås (eller kättinglås används ska låsbygeln (eller kättingen) omsluta två av fordonets motstående ramdelar, t.ex. de båda gaffelbenen.
 - e) Mopeders låsanordning ska antingen vara fast anbringad vid eller omsluta två av mopedens motstående ramdelar, t.ex. de båda gaffelbenen.
 - f) Snöskoter ska vara låst med ett klass 3-lås. Är skotern placerad på ett släp ska förutom ett klass 3-lås på skotern även släpet vara låst med ett dragkolås.
 - g) Släp och husvagn ska vara låst med godkänt kulkopplingslås eller godkänt klass 3 kättinglås.
 - h) Samtliga luckor/dörrar i verktygsvagn/farmartank/manskapsvagn/skogskoja ska vara försedd med hänglås av minst klass 2 Svenska Stöldskyddsföreningens (SSF) norm. Nyckeln till låset får inte förvaras i eller i omedelbar anslutning till fordonet.

2. Om säkerhetsföreskrifterna enligt punkt 3.2.3.2:1. inte följs kan ersättningen minskas eller utebli enligt punkt 1.6. Istället för vad som anges där beträffande storleken på nedsättningen, minskas ersättningen i regel enligt följande.

- a) Moped med minst 2 500 kr
- b) Motorcykel med minst 5 000 kr
- c) Snöskoter med minst 5 000 kr
- d) Personbil med minst 5 000 kr
- e) Lastbil med totalvikt högst 3 500 kg med minst 5 000 kr
- f) Husbil med minst 5 000 kr

3. Säkerhetsföreskrifterna enligt punkt 3.2.3.2:1 gäller dock inte när fordonet förvaras i

- a) allmänt garage med tjänstgörande garagevakt om föraren måste lämna ifrån sig nyckeln till stöldskyddet
- b) låst garage som endast disponeras av försäkringstagaren
- c) verkstads- eller servicelokal för reparation eller service.

3.2.3.3 Säkerhetsföreskrifter för personbilar och lätta lastbilar av vissa fabrikat

Särskilda säkerhetsföreskrifter gäller för personbilar och lätta lastbilar som återfinns i listan nedan som har ett marknadsvärde över 200 000 kr.

FABRIKAT	Typ
Alfa Romeo	8C
Aston Martin	Alla
Audi	R; S; RS; Q; A7; A8
Bentley	Alla
BMW	550; 6-series; 7-series; Z-series; M-series; X-series
Bugatti	Alla
Cadillac	SRX; Hemi
Chevrolet	Corvette
Chrysler	Hemi
Dodge	Viper; Hemi
Ferrari	Alla
Ford	GT; BOSS;
GMC	Yukon
Hummer	Alla
Infinity	Alla
Jaguar	Alla
Koenigsegg	Alla
Lamborghini	Alla
Landrover	Alla
Lexus	GS; LS; RX; SC;
Lotus	Alla
Maserati	Alla
Maybach	Alla
Mercedes	SL; SLS; SLR; AMG; ML; GL; R; 55; 63; 65; 350; 400; 420; 450; 500; 600
Nissan	GT-R
Pagani Zonda	Alla
Porsche	Alla
Saab	9-7X
Toyota	Landcruiser
Volvo	XC90
VW	Touareg; Phaeton

Fordonet ska utrustas med:

- SFF godkänt larm exempelvis Defa, Cobra (utöver eventuellt originalmonterat larm) eller spårsändare. Larm/spårsändarenhet ska vara fast monterad och larm/spårsändarenhet samt kablar ska vara väl dolda. Spårsändaren måste vara kopplad till ett bevakningssystem.
- Fast monterat fälgläs.
- Märkta rutor.

Dessutom ska saknade nycklar spärras (omprogrammeras så att dessa inte går att använda).

Särskilda regler gäller för fordon med ett marknadsvärde över 900 000 kr. Se punkt 3.2.3.4 och 3.2.3.5.

3.2.3.4 Säkerhetsföreskrifter för personbilar med ett marknadsvärde över 900 000 kr

a) Fordonet ska utrustas med

- utöver eventuellt originalmonterat larm SFF godkänt larm (ex Defa, Cobra)
- fast monterat fälgläs (typ Intera special)
- märkta rutor. Samtliga rutor skall märkas med fordonets registreringsnummer

b) På hemorten ska fordonet nattetid förvaras i låst garage (max 8 bilar större garage särskild bedömning). Vid färd utanför hemorten ska fordonet alltid förvaras på ett så tryggt sätt som möjligt. Vid utställningar, events eller andra tillställningar måste fordonet ständigt stå under uppsikt, även nattetid om inte fordonet kan placeras i enskilt låst garage. Fordonet får inte framföras av förare under 24 år.

3.2.3.5 Säkerhetsföreskrifter för personbilar med ett marknadsvärde över 1 500 000 kr

a) Fordonet ska utrustas med

- Utöver eventuellt originalmonterat larm SFF godkänt larm (ex Defa, Cobra)
- Fast monterat fälgläs (typ Intera special)
- Märkta rutor. Samtliga rutor skall märkas med fordonets registreringsnummer
- Godkänd brandsläckare om minst 2 kg
- Spårsändare av modell "DEFA Tracking" eller "Trackguard"
Spårsändaren måste vara bunden till ett bevakningsabonnemang.

b) På hemorten ska fordonet nattetid förvaras i låst garage (max 8 bilar större garage särskild bedömning). Vid färd utanför hemorten ska fordonet alltid förvaras på ett så tryggt sätt som möjligt. Vid utställningar, events eller andra tillställningar måste fordonet ständigt stå under uppsikt, även nattetid om inte fordonet kan placeras i enskilt låst garage. Fordonet får inte framföras av förare under 24 år.

3.2.4 Lägre självrisk vid viss stöldskyddsutrustning

Om fordonet respektive redskap som omfattas av fordonets försäkring har stöldskyddsutrustning och det stjäls, kan försäkringen gälla med lägre självrisk. Stöldskyddsutrustningen ska vara av nedan nämnda slag, godkänd av oss, korrekt använd och satt i funktion vid skadetillfället. Självrisk sänks i så fall med:

- 10 % av prisbasbeloppet, för tung lastbil, tungt släp, maskiner och motorredskap,
- 1 000 kr för övriga fordon.

Är självriskan lägre sänks den till noll kr. Självriskan sänks dock inte om vi för försäkringen har föreskrivit stöldsutrustningen i fråga. Med stöldsutrustning avser vi här:

- lås- och förankringsutrustning för släp, växelflak, motorredskap och redskap till dessa,
- spårningsutrustning (satellit eller radio, t.ex. GPS och VHF).

3.3 Brandförsäkring

3.3.1 Försäkringen gäller för skada

- a) genom brand, åskslag eller explosion. Med brand avses eld som kommit lös
- b) på elektriska kablar genom kortslutning samt direkt uppkomna följskador på elektriska komponenter.

3.3.2 Försäkringen gäller inte för skada

- a) på motor, avgassystem, däck och slangar genom explosion i dessa
- b) genom trafikolycka, även om skadan uppkommit som en följd av brand, åskslag, explosion eller kortslutning.

3.3.3 Säkerhetsföreskrifter

- a) Föreskrifter som myndighet utfärdat för att förhindra eller begränsa skada och som gäller för fordonet eller den lokal där fordonet i regel förvaras ska iakttas.
- b) Starkströmsanordning samt anordning som ska användas för att värma eller torka fordonet ska vara godkänd enligt gällande föreskrifter för sitt ändamål.
- c) Starkströmsanordning som inte är registrerad i Elmaterielregistret hos SEMKO får inte användas i fordonet.
- d) Elektriska kablar och komponenter ska vara fackmannamässigt monterade.
- e) Maskiner och motorredskap ska uppfylla försäkringsbolagens krav i SBF 127 vad gäller kabelskydd, avstängningsanordningar, säkerhetsbesiktning m.m. Information om innehållet kan fås hos maskintillverkare, maskinleverantör eller Gjensidige. Säkerhetsbesiktning ska göras årligen av auktoriserad verkstad eller annan behörig. Traktorer och motorredskap använda i lantbruk samt mobilkranar behöver dock inte genomgå sådan besiktning.
- f) Maskiner och motorredskap som används i brandfarlig miljö som t.ex. skogsmaskiner ska vara försett med släckningsutrustning enligt försäkringsbolagens regler SBF 127 och SBF 127B.
- g) För lantbrukstraktorer levererade efter 1 januari 1996 gäller:
Lätt åtkomlig handbrandsläckare ska vara monterad (om inte annat anges i fordonsförteckningen SBF 127B) av klass 27A. Där handbrandsläckare av klass 27A p.g.a. konstruktionsskäl inte kan monteras (s.k. minimimaskiner) godkänns klass 13A89B.

Dessa föreskrifter gäller inte A- eller EPA-traktor samt fordon av typ trädgårdstraktor med ett nypris under 2 prisbasbelopp och vars vikt är högst 600 kg.

- h) Svetsningsarbete får endast ske om nödvändiga säkerhetsåtgärder vidtagits såsom friläggning och demontering av brännbart material.
- i) För nya bussar levererade efter 1 januari 2004, med en totalvikt över 10 ton ska motorutrymmet vara försett med fast släckningsanläggning enligt försäkringsbolagens regler SBF 128.
- j) Fordon som används för affärsverksamhet av typen butik, restaurang och gatukök ska minst vara utrustad med en fungerande handbrandsläckare klass 34A233BC om 6 kg, samt en instruktion för denna.

Om säkerhetsföreskrifterna inte följs kan ersättningen vid skada minskas eller utebli enligt punkt 1.6.

3.4 Glasrutförsäkring

3.4.1 Försäkringen gäller för

skada som består i att vind-, sido- eller bakruta genombrutits, spräckts eller krossats. För maskiner och motorredskap gäller försäkringen även för skadad takruta.

3.4.2 försäkringen gäller inte för skada

- a) som skett när fordonet kolliderat, vält eller kört av vägen
- b) genom skadegörelse
- c) genom stöld

3.4.3 Lägre självrisk

Om skada på glasruta åtgärdas genom reparation i stället för byte av rutan, tillämpas 200 kr i självrisk.

3.5 Maskinskadeförsäkring

3.5.1 Personbil och lätt lastbil (Tjänstebil)

3.5.1.1 Giltighet

Försäkringen gäller för personbil och lätt lastbil, dock inte taxi, som är yngre än sju år räknat från första registreringen och som körts högst 100 000 km. Försäkringen upphör så snart någon av gränserna uppnåtts. Om det inte kan visas vilken dag skadan eller felet uppstod ska det anses ha hänt den dag anmälan gjordes till Gjensidige. Försäkringen gäller endast för bil som importerats av generalagent i Sverige eller som seriemässigt tillverkas i landet. Försäkringen gäller dock även för personbil och lätt lastbil som direktimporterats till Sverige om den var ny vid importtillfället och även om det inte framgår av försäkringsbrevet. Försäkringen gäller inte för skada eller fel som täcks av garanti (exempel: återförsäljargaranti, MRF-garanti, nybilsgaranti) eller annat åtagande. Se även 1.3.1.

3.5.1.2 Självrisk

Självrisk enligt nedan gäller vid varje skada eller fel och tillämpas för i 3.5.1.3 uppräknade komponenter var för sig.

Självrisken är om fordonet körts

- högst 4 000 mil 10 % av prisbasbeloppet
- högst 5 000 mil 20 % av skadekostnaden, lägst 10 % av prisbasbeloppet
- högst 7 000 mil 30 % av skadekostnaden, lägst 10 % av prisbasbeloppet
- högst 10 000 mil 40 % av skadekostnaden, lägst 10 % av prisbasbeloppet

3.5.1.3 Försäkringen gäller för

skada eller fel på nedanstående komponenter och som påverkar bilens funktion

- a) Motor.
- b) Grenrör.

- c) Generator.
- d) Turboaggregat.
- e) Överladdningsaggregat.
- f) Laddluftkylare.
- g) Tändsystem (ej tändstift).
- h) Motors kylsystem.
- i) Oljekylare.
- j) Värmepaket.
- k) Startmotor.
- l) Bränslesystem (ej ledningar, filter och bränsletank).
- m) Kraftöverföring (ej hjullager, slitna lamellbelägg och följdskador därav).
- n) Styrväxel (ej styrleder).
- o) Hydraulpump/luftpump (ej bromssystemets huvud- och hjulcylindrar).
- p) Bromsservo.
- q) Styr- och reglersystem för låsningsfria bromsar inkl givare.
- r) Antisladd-/antispinnssystem inkl givare
- s) Klimatanläggning (ej kondensor).
- t) System för avgasrening, se dock punkt 1.3.1 Leverantörsgaranti.
- u) Huvudcentralelektronikmodul (ej komfortstyrenhet).
- v) Kombinationsinstrument.
- w) Rattlås/tändningslås och kortläsare (ej nyckel eller kort).
- x) Fabriksmonterad dieselvärmare.
- y) Elektroniska styr- och reglerenheter om felet påverkar ovanstående komponenter.
Försäkringen betalar också kostnader, överstigande självrisk, för demontering eller annan undersökning som behövs för att fastställa om skadan eller felet täcks av försäkringen.

3.5.1.4 Försäkringen gäller inte för skada eller fel som

- a) som avses i 3.2.1 stöldförsäkring, 3.3.1 brandförsäkring eller 3.6.1 vagnskadeförsäkring.
- b) på fordonsdel med konstruktions-, fabrikations- eller materialfel om skadan orsakats av felet.
- c) som består av slitage eller kan hänföras till bristfälligt underhåll.
- d) genom rost, frätning, köld, väta eller fukt.
- e) beror på uppenbart felaktig reparationsåtgärd.
- f) uppstått p.g.a. motortrimning, om inte fordonet har registreringsbesiktigats med denna egenskap och Gjensidige särskilt åtagit sig att maskinskadeförsäkra det.
- g) uppstått på bränsletank, elektrisk ackumulator (batteri) och bränsleceller.
- h) uppstått på komponenter som avviker från bilens seriemässiga utförande.
- i) uppstått p.g.a. användning av komponent som avviker från bilens standardmässiga utförande.
- j) beror på tankning av felaktigt drivmedel.

3.5.1.5 Säkerhetsföreskrifter

- a) Fabrikantens anvisningar beträffande drivmedel, service, skötsel m.m. av ovan uppräknade komponenter ska följas.
 - b) Bilen får inte köras så att motor och kraftöverföring utsätts för onormal påfrestning.
 - c) Service, reparation eller monteringsåtgärd ska vara fackmannamässigt utförd.
- Om föreskrifterna inte följs kan ersättningen vid skada minskas eller utebli enligt punkt 1.6.

3.5.1.6 Garanti

Om en skada regleras genom att begagnad del monteras lämnar Gjensidige garanti som motsvarar sedvanlig branschverkstadsgaranti. Garantin gäller under sex månader men är begränsad till 10 000 körda km. Garantifall måste omgående anmälas till Gjensidige, som har rätt att besiktiga bilen innan reparationen påbörjas.

3.5.2 Lastanordning som är monterad på lastbil och släpfordon

3.5.2.1 Försäkringen gäller för

plötslig oförutsedd skada på lastanordning som är monterad på lastbil eller släpfordon. Lastanordningen är kran, tipp, baggavelhiss eller annan anordning, som används för att lasta eller lossa gods som transporteras med det egna fordonet. Skada som lastanordningen orsakat på fordonet ersätts också, dock inte skada på lastanordningens drivkälla. Med drivkälla avses såväl lastanordningens hydraulpump eller liknande anordning, som fordonets motor, växellåda och kraftöverföring. Försäkringen omfattar anordning som är yngre än 6 år räknat från tillverkningsåret. Försäkringen upphör dock inte förrän dagen efter det försäkringsår då åldersgränsen uppnås.

Med tillverkningsår jämställs leveransåret om leverans skett senast året efter tillverkningsåret och fordonet var fabriksny vid leveransen. Om det inte kan visas vilken dag skadan uppstod ska den anses ha hänt den dag anmälan gjordes till Gjensidige.

Försäkringen gäller för plötslig och oförutsedd inifrån kommande skada.

3.5.2.2 Försäkringen gäller inte för skada eller fel som

- a) avses i 3.2.1 stöld-, 3.3.1 brand-, och 3.6.1 vagnförsäkring
- b) består i slitage eller förbrukning eller som orsakats av bristfälligt underhåll eller uppenbart felaktig reparationsåtgärd
- c) orsakats av köld, väta, korrosion, frätning, kavitation eller genom sönderbränning av delar som normalt utsätts för upphettning
- d) uppstått på bränsletank, elektrisk ackumulator (batteri) och bränsleceller.

3.5.2.3 Säkerhetsföreskrifter

- a) Fordonet, påbyggnation och utrustning får inte användas under förhållanden som innebär onormal påfrestning på fordonet. Fabrikantens anvisningar om hur fordonet och dess anordningar ska användas, ska därför följas.
- b) Aggregat, kran, lastanordning och redskap ska monteras och användas enligt fabrikantens anvisningar.
- c) Service, reparation eller monteringsåtgärd ska vara fackmannamässigt utförd.

Om säkerhetsföreskrifterna inte följs kan ersättningen vid skada minskas eller utebli enligt punkt 1.6.

3.5.3 Maskinskadeförsäkring för maskiner och motorredskap

Av försäkringsbrevet framgår om maskinskadeförsäkring ingår i avtalet.

3.5.3.1 Försäkringen gäller för

plötslig oförutsedd inifrån kommande skada på försäkrat fordon och sådan fast monterad utrustning som kan anses vara normal för fordon av samma slag och fabrikat som det försäkrade.

3.5.3.2 Försäkringen gäller inte för skada eller fel

- på maskinens datautrustning.
- som avses enligt Brand-, Stöld- och Vagnskadeförsäkring.
- som består i slitage, förbrukning eller som orsakats av bristfälligt underhåll, eller uppenbart felaktig reparationsåtgärd.
- genom rost, frätning, kavitation eller genom sönderbränning av delar som normalt utsätts för upphettning.
- som orsakats av köld eller väta.
- enbart på däck, larvband och batterier.
- för vilken leverantör eller annan är ansvarig på grund av kontrakt, garanti eller liknande åtagande.

3.5.3.3 Säkerhetsföreskrifter

Fordons och utrustningstillverkarens anvisningar skall följas vad gäller underhåll, vård och belastning. Rekommenderade oljor skall användas.

Om säkerhetsföreskrifterna inte följs kan ersättningen vid skada minskas eller utebli enligt punkt 1.6.

3.5.3.4 Självrisk

Självrisken framgår av försäkringsbrevet.

3.6 Vagnskadeförsäkring

3.6.1 Försäkringen gäller för skada

- a) genom trafikolycka eller annan yttre olyckshändelse
- b) under fordonets transport på annat transportmedel
- c) på lastanordning, som är monterad på lastbil eller släpfordon till denna, även om skadan skett på annat sätt än som anges i a). Skada som lastanordningen orsakar på fordonet ersätts också. Lastanordning är kran, tipp, baggavelhiss, pump eller annan anordning, som används för att lasta eller lossa det egna fordonet
- d) på kranarm som är monterad på mobilkran genom kranarmsbrott
- e) på fordonet som orsakats av anordning för vägarbete eller snöplogning monterad på fordonet
- f) som har orsakats på maskin eller motorredskap av att gods eller dylikt lossnat från monterat aggregat, redskap eller kran
- g) som på maskin eller motorredskap monterat aggregat, redskap eller kran orsakar på detta
- h) på anordning för vägarbete eller snöplogning monterad på maskin eller motorredskap
- i) enligt vad som anges i a) på oregistrerad släpvagn kopplad till i Gjensidige vagnskadeförsäkrad lantbrukstraktor. Ersättning betalas med högst 1 prisbasbelopp
- j) under vinterväghållning med lastbil, maskin och motorredskap. Förutom fordonet omfattar försäkringen snöplog, sandnings- eller saltningsaggregat även om utrustningen tillhör annan än försäkringstagaren.

3.6.2 Försäkringen gäller inte för skada

- a) på fordonsdel med konstruktions-, fabrikations- eller materialfel, om skadan orsakats av felet
- b) som består i slitage eller kan hänföras till bristfälligt underhåll
- c) genom rost, frätning, köld, väta eller fukt. Skada som uppstått som en direkt och omedelbar följd av händelse som anges i 3.6.1 betalas
- d) som skett när fordonet använts trots att körförbud meddelats
- e) genom trafikolycka när det gäller moped, om dess motor förändrats (trimmats) så att den lagstadgade högsta tillåtna hastigheten för mopeden kan överskridas
- f) som avses i 3.2.1 stöld-, 3.3.1 brand- eller 3.5 maskinskadeförsäkring.

3.6.3 Säkerhetsföreskrifter

- a) Fordonet får inte användas under förhållanden som innebär onormal påfrestning på fordonet. Fabrikantens anvisningar om hur fordonet och dess anordningar ska användas, ska därför följas.
- b) Aggregat, kran, lastanordning och redskap ska monteras och användas enligt fabrikantens anvisningar.
- c) Fordonets maximilast får inte överskridas.
- d) När fordonet framförs ska det ha däck med sådana egenskaper som föreskrivs i Trafikförordningen.
- e) Fordonet får inte framföras i högre hastighet än den tillåtna.
- f) Innan fordonet används på isbelagt vatten ska föraren förvissa sig om att isen har tillräcklig bärighet.
- g) Innan fordonet används från båt, pråm eller liknande farkost ska föraren förvissa sig om att farkosten har tillräcklig bärighet och fordonet är tillfredsställande förankrat i farkosten.

Om säkerhetsföreskrifterna inte följs kan ersättningen vid skada minskas eller utebli enligt punkt 1.6.

3.6.4 Särskild självrisk

- a) Under vinterväghållning med lastbil, maskiner och motorredskap är självrisken 5 % av prisbasbeloppet för lastbil och 3 % av prisbasbeloppet för maskiner och motorredskap.
- b) En extra självrisk om 100 % av prisbasbeloppet tillkommer vid vagnskada som uppstått genom att tung lastbil, buss, maskin, motorredskap eller tillkopplad släpvagn varit för hög med hänsyn till förhållandena där det framfördes eller drogs (t.ex. p.g.a. bro, hängande anordningar, tak m.m.). Till fordonet räknas här även utrustning i eller på fordonet.
- c) Vid kollision med djur reduceras vagnskadesjälvrisken till hälften om lastbilen är utrustad med s.k. wildbar.
- d) Försäkringen för personbil (inte taxi), lastbil med totalvikt högst 3 500 kg och husbil, gäller med en extra självrisk av 1 500 kr, om föraren var under 24 år när skadan hände (s.k. ungdomssjälvrisk).

3.7 Avställningsförsäkring

3.7.1 Motordrivet fordon

Försäkringen gäller fordon som inte brukas och är uppställt i Sverige. Registreringspliktigt fordon ska vara avställt i Vägtrafikregistret.

Försäkring för avställt fordon omfattar följande försäkringsformer.

- a) Stöldförsäkring enligt punkt 3.2.
- b) Brandförsäkring enligt punkt 3.3.
- c) Försäkring för uppsåtlig skadegörelse av tredje man, annan yttre olyckshändelse eller skada under transport på annat transportmedel.

- d) Rättsskyddsförsäkring enligt punkt 6.7.
Självrisker framgår av försäkringsbrevet.

3.8 Värderings- och ersättningsregler

Vad som anges i denna punkt gäller alla försäkringsformer som är kaskoförsäkring.

3.8.1 Skada och förlust

Ersättning lämnas med högst det belopp som motsvarar skadan, värderad enligt nedanstående bestämmelser.

- Gjensidige har rätt att avgöra om fordon ska repareras, om det ska ersättas med likvärdigt fordon eller om skadan ska betalas kontant. Beträffande reparation, se även 1.8.1.3.
- Om begagnad likvärdig utbytesdel finns att tillgå ska sådan användas vid reparation.
- Beräkning av kontant ersättning grundas på fordonets värde i allmänna handeln omedelbart före skadan.
- Gjensidige har rätt att anvisa inköpsställe.

Dessa regler gäller på motsvarande sätt vid skada på del av fordonet eller på utrustning.

3.8.1.1 Åldersavdrag för elektronisk utrustning

Ljud-, bild-, kommunikations- och annan elektronisk utrustning (t.ex. bilstereo, kommunikationsradio, navigationsutrustning och tillbehör till dessa) värderas till vad det kostar att köpa ny likvärdig utrustning vid av Gjensidige anvisat inköpsställe med avdrag för ålder enligt följande:

UNDER	ÖVER						
1 år	1 år	2 år	3 år	4 år	5 år	6 år	7 år
0 %	10 %	20 %	30 %	40 %	50 %	60 %	70 %

Maximal avskrivning 70 %

Vid återanskaffning av fabriksmonterad ljud- och bildutrustning lämnas ersättning utan åldersavdrag.

3.8.1.2 Nyvärdesersättning för personbil

Skadad personbil, dock inte direktimporterad, som tillverkats seriemässigt ersätts med ny bil av samma eller likvärdigt fabrikat, typ och årsmodell som den skadade (nyvärdesersättning). Samtidigt skadad utrustning ersätts med ny om den ingick i bilens "på gatan-pris".

Nyvärdesersättning lämnas under förutsättning att

- skadan skett inom ett år efter det bilen registrerades första gången (den tid bilen varit förregistrerad av bilhandlare räknas inte), och
- försäkringstagaren ägt bilen oavbrutet sedan den registrerades första gången (förregistrering av bilhandlare räknas inte), och
- bilen körts högst 20 000 km, och
- skälig reparationskostnad för bilen och den utrustning som ingår i bilens "på gatan-pris" beräknas överstiga 50 % av detta pris vid skadetillfället. Om motsvarande bil inte längre finns på nybilsmarknaden sker beräkningen efter senast kända cirkapris (nypris). Vid beräkningen räknas mervärdeskatt eller annan jämförlig skatt in i kostnaderna.

Om det finns särskilda skäl har Gjensidige rätt att i stället betala skadan kontant med ett belopp som motsvarar vad det skulle ha kostat Gjensidige att anskaffa en ny bil.

3.8.1.3 Högsta ersättning för 20 år gamla fordon

För bil och motorcykel som är 20 år och äldre är ersättningen från kaskoförsäkring maximerad till 6 prisbasbelopp för bil och 2 prisbasbelopp för motorcykel.

3.8.2 Värderings- och ersättningsregler vid maskinskada på maskiner och motorredskap

För plötslig oförutsedd skada enligt 3.5.3. Maskinskadeförsäkring för maskiner lämnas ersättning enligt följande:

Om skadan skett inom ett år efter det att fordonet eller utrustningen togs i bruk som fabriksny lämnas full ersättning för skadade delar. I annat fall görs åldersavdrag med 15 % per år. Avdraget skall aldrig överstiga 75 %. Om fordonet använts mer än 10 000 driftstimmar görs åldersavdrag med 75 % på skadade delar oavsett fordons ålder.

För markberedare görs åldersavdrag med 20 % per år. Avdraget skall aldrig överstiga 75 %.

3.8.2 Äganderätt

Gjensidige övertar äganderätten till fordon eller delar som ersatts om inte annat överenskommits.

3.8.3 Gjensidige ersätter inte

- a) kostnad för förbättring eller förändring av fordonet eller utrustning, som gjorts i samband med att skada reparerats
- b) merkostnad som beror på att Gjensidiges anvisningar om inköpsställe enligt punkt 3.8.1 inte inhämtats eller inte följts
- c) merkostnad genom reparationsarbete på övertid eller genom att reservdelar måste fraktas på annat sätt än med sedvanligt transportmedel, om inte Gjensidige särskilt godkänt merkostnaden
- d) kostnader för lackering, foliering eller stripes som inte motsvarar den som fordonet hade i det seriemässiga utförandet.
 1. Kostnad för det egna företagets varumärkes- eller mönsterskyddade firmasymbol och för reklamtext för det egna företaget betalas dock, men högst med 2 prisbasbelopp.
 2. Kostnad för annans varumärkes- eller mönsterskyddade firmasymbol ersätts om det finns skriftligt avtal om att denna ska finnas på fordonet. Kostnad för detta ska rymmas inom ovanstående 2 prisbasbelopp.
 3. Kostnader för motivlack, randning, dimning/flera färger, foliering eller stripes betalas dock men högst med ett halvt prisbasbelopp.
- e) värdeminskning efter reparation på grund av skada
- f) normalt slitage när fordonet använts i samband med stöld eller annat tillgrepp
- g) förlust eller olägenhet på grund av att fordonet inte kunnat användas, om inte Gjensidige särskilt åtagit sig detta enligt försäkringsavtalet (avbrott och hyrbil).

3.8.4 Bärgning och transport

Gjensidige betalar bärgnings- och transportkostnader enligt nedan som, tillsammans med fordonsskadan, överstiger den självrisk som gäller för respektive försäkringsform.

3.8.4.1 Bärgning

- a) Om skada på fordonet är ersättningsbar, betalas också nödvändig bärgning från skadeplatsen till närmaste verkstad som kan reparera fordonet. Har skadan skett utomlands betalas också transport till närmaste reparationsverkstad i Sverige, om Gjensidige anser att detta är nödvändigt för att utföra reparationen.
- b) Bärgning av vagnskadeförsäkrat fordon efter dikeskörning eller motsvarande betalas även om fordonet inte skadats. Har fordonet även räddnings- eller bärgningsförsäkring dras självrisk enligt denna av, annars dras vagnskadesjälvrisk av.

3.8.4.2 Hämtning av stulet fordon

Om stöldförsäkrat fordon återfinns på annan ort än där det tillgripits, betalas försäkringstagarens skäligen kostnader för hämtning av fordonet. Om det finns särskilda skäl kan Gjensidige ombesörja hämtningen. Gjensidige avgör om transport till annan ort än hemorten kan betalas.

3.8.4.3 Transport av maskiner och motorredskap efter reparation

Vid skada på maskiner och motorredskap i Sverige lämnar Gjensidige, efter genomförd reparation, ersättning för skäligen transportkostnader från verkstad till den arbetsplats där skadan inträffade eller till depå om kostnaden inte blir högre.

3.8.4.4 Fordon på fartyg – gemensamt haveri

Om försäkrat fordon finns ombord på fartyg som i samband med sjöolycka förklarar "gemensamt haveri", och är fordonet försäkrat mot händelsen fartyget råkat ut för, betalar Gjensidige det bidrag som kan krävas för räddning av värdet på det försäkrade fordonet. Försäkringen gäller i denna del utan självrisk. Med "gemensamt haveri" avses kostnad eller uppoffring som görs för att rädda fartyg och last.

4. Räddnings- och bärgningsförsäkring

4.1 Räddningsförsäkring

4.1.1 Omfattning

4.1.1.1 Försäkringen gäller för

sådan transport av förare, passagerare och försäkrat fordon, som har blivit nödvändig på grund av händelse enligt punkt 4.1.1.2–4.1.1.5. Händelsen ska ha skett under färd med fordonet eller i anslutning därtill.

Försäkringen gäller också för tillkopplad släpvagn.

4.1.1.2

Transport av förare eller passagerare som drabbats av olycksfall eller plötsligt blivit sjuk

- a) till närmaste sjukhus eller läkare
- b) till sjukhus eller hemort inom Sverige, Danmark, Norge och Finland om vårdande läkare intygar att transporten är nödvändig med hänsyn till patientens tillstånd
- c) till hemort inom Sverige, Danmark, Finland och Norge om resan med fordonet inte kan fortsätta. Resekostnad för passagerare betalas också om den avbrutna resan beror på att föraren drabbats av olycksfall eller plötsligt blivit sjuk eller avlidit och ingen annan som deltar i resan kan köra hem fordonet
- d) till hemort inom Sverige, Danmark, Finland och Norge av förare eller passagerare som avlidit p.g.a. olycksfallet eller sjukdomen.

4.1.1.3

Transport av förare eller passagerare när fordonet skadats, råkat ut för annat driftstopp eller stulits

- a) till hemort inom Sverige, Danmark, Finland och Norge om fordonet skadats så svårt att det inte kan repareras på ett trafiksäkert sätt inom den tid som är rimlig med hänsyn till den fortsatta resan
- b) till hemort inom Sverige, Danmark, Finland och Norge om fordonet stulits och inte kommit till rätta innan resan fortsatt på annat sätt.

4.1.1.4

Transport av fordon när föraren eller nära anhörig passagerare till denne drabbats av olycksfall, plötsligt blivit sjuk eller avlidit

- Till fordonets hemort inom Sverige om resan måste avbrytas och fordonet måste lämnas kvar p.g.a. att ingen annan som deltar i resan kan köra hem det.

4.1.1.5

Transport av fordon som skadats, råkat ut för annat driftstopp eller

- a) Till närmaste verkstad som kan reparera fordonet. Detta gäller också vid driftstopp som beror på att nyckel till fordonet förlorats, skadats eller blivit inlåst i fordonet.
- b) Till fordonets hemort inom Sverige om skadan är så allvarlig att den inte kan repareras på ett trafiksäkert sätt inom den tid som är rimlig med hänsyn till den fortsatta resan. Transport av oreparerat fordon ersätts om skadan skett utomlands.
- c) Till fordonets hemort inom Sverige, om fordonet stulits och kommit tillrätta sedan resan fortsatt på annat sätt.

Transport av fordon enligt punkt 4.1.1.5:a) och b) ersätts inte om skada på fordonet ersätts genom kaskoförsäkring eller vagnskadegaranti. Dock ersätts hämtning av reparerat fordon enligt punkt 4.1.2.2:d).

4.1.1.6 Försäkringen gäller inte

- a) vid driftstopp p.g.a. brist på drivmedel eller p.g.a. uppenbar försummelse i fråga om fordonets skötsel och underhåll
- b) om händelsen skett när fordonet har använts trots att körförbud meddelats
- c) om fordonet inte får fortsätta köras för att det belagts med körförbud utan samband med att det skadats
- d) om händelsen skett under tävling med fordonet eller träning för sådan tävling
- e) om fordonet tagits i anspråk för militärt ändamål
- f) för passagerare i taxi

4.1.1.7 Säkerhetsföreskrifter

- a) Föraren ska ha det körkort, förarbevis eller ålder som krävs enligt lag eller förordning.
 - b) Vid övningskörning ska både lärare och eleven uppfylla kraven för tillåten övningskörning.
 - c) Föraren får inte göra sig skyldig till rattfylleri eller grovt rattfylleri eller varit straffbart påverkad av annat berusningsmedel.
 - d) Fordonet får inte användas under förhållanden som innebär onormal påfrestning på fordonet.
 - e) Innan fordonet används på isbelagt vatten ska föraren förvissa sig om att isen har tillräcklig bärighet.
- Om säkerhetsföreskrifterna a)–c) inte följs gäller istället för vad som anges i punkt 1.6, beträffande storleken på nedsättningen, att ersättningen i regel minskas med 100 %.
- Om övriga säkerhetsföreskrifter inte följs kan ersättningen vid skada minskas eller utebli enligt punkt 1.6.

4.1.2 Ersättningsregler

4.1.2.1 Persontransporter

- a) Om transport till läkare eller sjukhus sker med privatfordon lämnas ersättning med belopp som normalt betalas från trafikförsäkring i motsvarande fall.
- b) Hemresa till hemort inom Sverige, Danmark, Finland och Norge ersätts med kostnaden för resa med billigaste transportmedel. Resa till bestämmelseorten kan betalas i stället för hemresa om detta blir billigare. Resekostnad för passagerare betalas längst till den ort där passageraren påbörjade färden eller till fordonets hemort om passageraren skulle ha avslutat färden där.
- c) Transport av avliden ska i förväg godkännas av Gjensidige.

4.1.2.2 Fordonstransporter

- a) Hemtransport eller hämtning av fordon ska i förväg godkännas av Gjensidige.
- b) I stället för transport till närmaste verkstad enligt punkt 4.1.1.5:a) kan reparation på platsen betalas om detta inte blir dyrare.
- c) Kostnaden för hämtning eller hemtransport av fordon ersätts högst med ett belopp som svarar mot fordonets värde. I fråga om reparerat fordon avses värdet efter skadan.
- d) Hämtning av oskadat eller reparerat fordon ska ombesörjas av försäkringstagaren. Gjensidige betalar skäliga resekostnader för föraren från hemorten till den plats där fordonet lämnats eller där det återfunnits efter stöld. Dessutom betalas dagtraktamenten enligt det statliga resereglementet och skäliga hotellkostnader under den tid det tar att hämta hem fordonet. Om det finns särskilda skäl kan Gjensidige ombesörja hämtningen av fordonet.
- e) Drifstkostnader för fordon som hämtas av försäkringstagaren ersätts inte. Om Gjensidige ombesörjer hämtning eller hemtransport ska försäkringstagaren betala bränsle- och färjekostnader som denne inbesparat därigenom.

4.1.2.3

- a) Ersättning betalas i den mån rätt till ersättning inte föreligger enligt lag eller särskild författning, annan försäkring, garanti, räddningsabonnemang eller annat avtal.
- b) Gjensidige betalar inte merkostnad föranledd av gods som transporterats med fordonet eller släpvagnen.

4.2 Bärgningsförsäkring

Försäkringen omfattar fordonet och tillkopplad släpvagn.

Försäkringen gäller i Sverige, Danmark, Finland och Norge.

4.2.1 Försäkringen gäller för

bärgningskostnad som uppstått p.g.a. skada eller annat driftstopp på fordonet under färd eller i anslutning till färd med fordonet.

4.2.2 Försäkringen gäller inte

- a) vid driftstopp p.g.a. brist på drivmedel eller p.g.a. uppenbar försummelse i fråga om fordonets skötsel och underhåll
- b) om händelsen skett när fordonet har använts trots att körförbud meddelats
- c) om fordonet inte får fortsätta köras för att det belagts med körförbud utan samband med att det skadats
- d) om händelsen skett under tävling med fordonet eller träning för sådan tävling
- e) om fordonet tagits i anspråk för militärt ändamål.

4.2.3 Säkerhetsföreskrifter

- a) Föraren ska ha det körkort, förarbevis eller ålder som krävs enligt lag eller förordning.
 - b) Vid övningskörning ska både lärare och eleven uppfylla kraven för tillåten övningskörning.
 - c) Föraren får inte göra sig skyldig till rattfylleri eller grovt rattfylleri eller varit straffbart påverkad av annat berusningsmedel.
 - d) Fordonet får inte användas under förhållanden som innebär onormal påfrestning på fordonet.
 - e) Innan fordonet används på isbelagt vatten ska föraren förvissa sig om att isen har tillräcklig bärighet.
- Om säkerhetsföreskrifterna a)–c) inte följs gäller istället för vad som anges i punkt 1.6, beträffande storleken på nedsättningen, att ersättningen i regel minskas med 100 %.
- Om övriga säkerhetsföreskrifter inte följs kan ersättningen vid skada minskas eller utebli enligt punkt 1.6.

4.2.4 Ersättningsregler

Ersättning lämnas för skäligen bärgningskostnad till närmaste verkstad som kan reparera fordonet eller till depå om kostnaden inte är högre.

5. Hyrbil- och avbrottsförsäkring

5.1 Hyrbils- och avbrottsersättning samt självriskreducering för personbil och lätt lastbil (tjänstebil eller budbil)

5.1.1 Hyrbils- och avbrottsersättning

5.1.1.1 Ersättning lämnas

Om den försäkrade bilen inte kunnat användas p.g.a.

- a) brand-, stöld- eller vagnskada som är ersättningsbar enligt våra villkor för respektive försäkringsform, även om försäkringsformen inte ingår i avtalet
- b) maskinskada som är ersättningsbar enligt våra villkor
- c) för bil som är högst tio år gammal vid annat driftstopp, om det inträffat utanför Sverige och om felet inte kan repareras inom tre dygn.

Att skada är ersättningsbar innebär både att händelsen ska omfattas av villkoret för försäkringsformen och att dess säkerhetsföreskrifter har följts.

5.1.1.2 Ersättningstid

Skälig reparationstid och under den tid bilen är borta p.g.a. stöld. Om skadad bil inte repareras eller om stulen bil inte kommer till rätta inom en månad lämnas ersättning för den tid som kan anses rimlig för anskaffande av likvärdig bil. Hyrbils- och avbrottsersättning lämnas för högst 45 dagar.

5.1.1.3 Ersättning lämnas inte

- a) om bilen vid skadetillfället är avställd eller belagt med körförbud.
- b) i den del stillestånds- eller avbrottsersättning utgår från trafik- eller kaskoförsäkring.
- c) för dag då fordonet trots skada kan användas.
- d) för dag som förloras genom dröjsmål eller underlåtenhet från försäkringstagarens sida.

Försäkringstagaren ska medverka till att avbrottstiden blir så kort som möjligt.

Hyrbilen ska återlämnas till hyrbilsföretaget snarast möjligt efter det att den egna bilen reparerats.

5.1.1.4 Ersättningsbelopp

Ersättning lämnas genom att Gjensidige betalar

- dagsersättning, eller
- skälig kostnad för hyra av annat likvärdigt fordon.

Ersättningen uppgår till 75 % av dygns- och kilometerkostnaden hos av Gjensidige anvisat biluthyrningsföretag. Ersättning lämnas för kostnad för standardutrustad bil som utrymmesmässigt motsvarar den försäkrade.

Istället för hyrbilersättning kan kontant ersättning lämnas med 150 kr per dag för personbil och 200 kr per dag för lätt lastbil.

Försäkringstagaren kan under avbrottstiden växla mellan hyrbil och kontantersättning.

5.1.2 Självriskreducering

Ingår i försäkringsformen Hyrbil- och avbrottsförsäkring utan att det framgår på försäkringsbrevet.

Försäkringen gäller om bilen råkar ut för vagnskada och skadan är ersättningsbar enligt våra villkor för vagnskadeförsäkring, vid

- a) kollision med vilt djur, t ex älg, ren, rådjur, hjort, grävling, vildsvin, björn eller varg
- b) uppsåtlig skadegörelse av tredje man
- c) annan händelse utanför Sverige.

Att skada är ersättningsbar innebär både att händelsen ska omfattas av villkoret för försäkringsformen och att dess säkerhetsföreskrifter har följts.

5.1.2.1 Gjensidige betalar

- a) den del av vagnskade- eller vagnskadegarantisjälvrisken som överstiger 2 500 kr
- b) vid skada på bil som saknar vagnskadeförsäkring eller vagnskadegaranti, den del av skadan som överstiger 2 500 kr.

Ersättningsbeloppet är högst 5 000 kr.

5.2 Avbrottsförsäkring för tung lastbil och tungt släp

5.2.1 Ersättning lämnas

5.2.1.1 Tung lastbil

om det försäkrade fordonet inte har kunnat användas p.g.a.

- a) ersättningsbar brand-, stöld- eller vagnskada
- b) plötslig oförutsedd skada i antingen fordonets motor eller kraftöverföring genom bräckage, skärning eller sprickbildning förutsatt att fordonet vid skadetillfället inte körts mer än 750 000 km.
- c) skada enligt punkt 5.2.1.2:a) på i Gjensidige vagnskadeförsäkrat släpfordon. Ersättning lämnas då med hälften av nedan angivna belopp för lastbil.

5.2.1.2 Tungt släp

om det försäkrade fordonet inte har kunnat användas p.g.a.

- a) ersättningsbar brand-, stöld- eller vagnskada på det försäkrade fordonet
- b) skada enligt punkt 5.2.1.1:a) på i Gjensidige vagnskadeförsäkrad lastbil.

Att skada är ersättningsbar innebär både att händelsen ska omfattas av villkoret för försäkringsformen och att dess säkerhetsföreskrifter har följts.

5.2.2 Ersättningstid

Skälig reparationstid och under den tid fordonet är borta p.g.a. stöld, för de arbetsdagar som det skulle ha nyttjats, således inte för t.ex. servicedagar.

Om skadat fordon inte repareras eller om stulet fordon inte kommer till rätta inom en månad lämnas ersättning för den tid som kan anses rimlig för anskaffande av likvärdigt fordon.

Avbrottsersättning lämnas för högst 60 arbetsdagar.

5.2.3 Ersättning lämnas inte

- a) om fordonet vid skadetillfället är avställt eller belagt med körförbud
- b) till den del stillestånds- eller avbrottsersättning utgår från trafik- eller kaskoförsäkring
- c) för dag då fordonet trots skada kan användas
- d) för dag som förlorats p.g.a. dröjsmål eller annan underlåtenhet från försäkringstagarens sida.

5.2.4 Karens

För tiden före, respektive under, karenstiden lämnas ingen ersättning. Vid skada på motor eller kraftöverföring räknas karenstiden alltid fr.o.m. första arbetsdagen under fordonets reparation. Annars räknas den fr.o.m. första arbetsdagen efter skadedagen, eller fr.o.m. första arbetsdagen under fordonets reparation om det har kunnat användas trots skadan.

Normalt räknas helgfri måndag–fredag som arbetsdag. Om fordonet skulle använts på lördag, söndag eller helgdag ska försäkringstagaren kunna visa detta för att också få ersättning för dessa dagar. Karenstiden är 5 arbetsdagar. Vid stöld av fordonet tillämpas ingen karenns, utan ersättning lämnas fr.o.m. första arbetsdagen efter skadedagen.

5.2.5 Ersättningsbelopp

Avbrottsersättning lämnas genom att Gjensidige betalar

- dagsersättning, eller
- skäligen kostnad för hyra av annat likvärdigt fordon. Gjensidige ersätter 75% av dygns- och km-kostnaden. Gjensidige ska kontaktas och hyreskostnaden ska godkännas av Gjensidige innan hyrbil tas ut.

Gjensidige har rätt att bestämma vilken ersättningsform som ska tillämpas.

För lastbil beräknas ersättningen enligt punkt 5.2.5.1–5.2.5.3.

För släp enbart enligt punkt 5.2.5.1 och 5.2.5.2.

5.2.5.1 Grundbelopp

Ersättningsbelopp i kronor per dag och per påbörjat ton totalvikt. Fordonets ålder beräknas efter fordonets första registrering.

FORDONETS ÅLDER	LASTBIL	SLÄP
Yngre än 1 år	28	20
Yngre än 2 år	27	19
Yngre än 3 år	25	18
Yngre än 4 år	21	17
4 år eller äldre	19	16

5.2.5.2 Tillägg p.g.a. nyvärde

För varje dag tillkommer ett belopp i kronor beroende på fordonets nyvärde. Vid beräkningen används det nyvärde som finns angivet på försäkringsbrevet eller det verkliga nyvärdet om det är lägre. Om nyvärde se punkt 1.1.1.3.

Om det verkliga nyvärdet överstiger det som finns angivet på försäkringsbrevet tillämpas inte reglerna om ned-sättning av ersättningen när det gäller tilläggsbeloppen nedan.

För lastbil ökas avbrottsersättningen med 50 öre per 1000 kr nyvärde för den del av nyvärdet som överstiger 1 500 000 kr, dock högst 500 kr per dag.

För släp ökas avbrottsersättningen med 75 öre per 1 000 kr nyvärde för den del av nyvärdet som överstiger 900 000 kr, dock högst 375 kr per dag.

5.2.5.3 Tillägg för lastbil

För lastbil tillkommer dessutom ett belopp i kronor per dag efter användningssätt och registrerad årlig körsträcka. Vilken uppgift vi har om årlig körsträcka och användningssätt framgår av försäkringsbrevet. Se även 1.1.1.2.

REGISTRERAT ANVÄNDNINGSSÄTT	ERSÄTTNINGSTID DAG			
	1-10	11-20	21-45	46-60
Inte yrkesmässig transport				
Oavsett körsträcka	320	270	160	60
Yrkesmässig transport – körsträcka				
Högst 100 000 km	630	530	420	320
Högst 130 000 km	750	650	540	430
Högst 160 000 km	850	750	640	530
Över 160 000 km	950	850	740	630

5.3 Avbrottsförsäkring för buss

5.3.1 Ersättning lämnas

om det försäkrade fordonet inte har kunnat användas p.g.a.

- ersättningsbar brand-, stöld- eller vagnskada
- plötslig oförsedd skada i antingen fordonets motor eller kraftöverföring genom bräckage, skärning eller sprickbildning förutsatt att fordonet vid skadetillfället inte körts mer än 750 000 km.

Att skada är ersättningsbar innebär både att händelsen ska omfattas av villkoret för försäkringsformen och att dess säkerhetsföreskrifter har följts.

5.3.2 Ersättningstid

Ersättning lämnas för skäligen reparationstid och under den tid fordonet är borta p.g.a. stöld, för de arbetsdagar som det skulle ha nyttjats, således inte för t.ex. servicedagar.

Om skadat fordon inte repareras eller om stulet fordon inte kommer till rätta inom en månad lämnas ersättning för den tid som kan anses rimlig för anskaffande av likvärdigt fordon.

Avbrottsersättning lämnas för högst 60 arbetsdagar.

5.3.3 Ersättning lämnas inte

- a) om fordonet vid skadetillfället var avställt eller belagd med körförbud
- b) till den del stillestånds- eller avbrottsersättning utgår från trafik- eller kaskoförsäkring.
- c) för dag då fordonet trots skada kan användas
- d) för dag som förlorats p.g.a. dröjsmål eller annan underlåtenhet från försäkringstagarens sida.

5.3.4 Karens

För tiden före respektive under karenstiden lämnas ingen ersättning. Vid skada på motor eller kraftöverföring räknas karenstiden alltid fr.o.m. första arbetsdagen under fordonets reparation. Annars räknas den fr.o.m. första arbetsdagen efter skadedagen, eller fr.o.m. första arbetsdagen under fordonets reparation om det har kunnat användas trots skadan.

Normalt räknas helgfri måndag–fredag som arbetsdag. Om fordonet skulle använts på lördag, söndag eller helgdag ska försäkringstagaren kunna visa detta för att också få ersättning för dessa dagar.

Karenstiden är 5 arbetsdagar.

Vid stöld av fordonet tillämpas ingen karenns, utan ersättning lämnas fr.o.m. första arbetsdagen efter skadedagen.

5.3.5 Ersättningsbelopp

Avbrottsersättning lämnas genom att Gjensidige betalar

- dagsersättning, eller
- skäligen kostnad för hyra av annat likvärdigt fordon.

Gjensidige har rätt att bestämma vilken ersättningsform som ska tillämpas.

I tabellen angivna tal är procenttal och avser motsvarande del av prisbasbeloppet. Varje dagsersättning avrundas uppåt till närmaste tiotal kronor.

VYVÄRDE UPP TILL	AVBROTTSTID DAG		
	6–15	16–25	26–66
700 000 kr	2,6	2,3	1,9
1 300 000 kr	3,5	3,2	2,3
1 700 000 kr	4,1	3,8	2,9
2 100 000 kr	4,7	4,4	3,5
Högre	5,8	5,5	4,6

Vid beräkningen används det nyvärde som finns angivet på försäkringsbrevet eller det verkliga nyvärdet om det är lägre. Om nyvärde se 1.1.1.3.

Om det verkliga nyvärdet överstiger det som finns angivet på försäkringsbrevet tillämpas inte reglerna om nedsättning av ersättningen.

5.4 Avbrottsförsäkring för taxi

Försäkringen gäller i Sverige, Danmark, Finland och Norge.

5.4.1 Ersättning lämnas

om den försäkrade taxin inte har kunnat användas p.g.a.

- a) ersättningsbar brand- eller stöldskada
 - b) ersättningsbar vagnskada, även om vagnskadeförsäkring inte finns i Gjensidige
 - c) skada genom uppsåtlig skadegörelse av tredje man
 - d) plötslig oförutsedd händelse som drabbat motor eller kraftöverföring, om bilen körts högst 250 000 km.
- Att skada är ersättningsbar innebär både att händelsen ska omfattas av villkoret för försäkringsformen och att dess säkerhetsföreskrifter har följts. Vid skada ska försäkringstagaren uppvisa
- slut- samt startrapport från taxametern som visar avbrottstiden
 - stilleståndsintyg från verkstad
 - reparationsfaktura.

5.4.2 Ersättningstid

Skälig reparationstid och under den tid fordonet är borta p.g.a. stöld, för de dygn som det skulle ha nyttjats i taxiverksamheten, således inte för t.ex. servicetid.

Om skadat fordon inte repareras eller om stulet fordon inte kommer till rätta inom en månad lämnas ersättning för den tid som kan anses rimlig för anskaffande av likvärdigt fordon.

Ersättning lämnas under högst 45 dygn.

Vid stöldskada, där bilen kommer till rätta inom en månad lämnas ersättning för den tid bilen varit borta och för skälig reparationstid eller rimlig tid för att anskaffa annan likvärdig bil, även om den sammanlagda tiden därigenom överstiger 45 dygn. Ersättning lämnas i dessa fall inte för sammanlagt mer än 60 dygn.

Med dygn avses varje 24-timmarsperiod från den tidpunkt avbrottet inträffar. För avbrott under del av dygn utgår proportionell del av dygnersättning – dock alltid minst hälften av dygnersättningen.

5.4.3 Ersättning lämnas inte

- a) om fordonet vid skadetillfället var avställt eller belagt med körförbud
- b) till den del stillestånds- eller avbrottsersättning utgår från trafik- eller kaskoförsäkring
- c) för dag då fordonet trots skadan kunde ha använts
- d) för dag som förlorats p.g.a. dröjsmål eller annan underlåtenhet från försäkringstagarens sida.

5.4.4 Karens

För tiden före respektive under karenstiden lämnas ingen ersättning. Karenstiden räknas fr.o.m. första arbetstimman efter skadetillfället, eller fr.o.m. första arbetstimman under fordonets reparation om det kunnat användas trots skadan.

Karenstiden är vid

- a) kaskoskada 2 dygn
- b) skada på motor och kraftöverföring 3 dygn.

Vid stöld av fordonet tillämpas ingen karens, utan ersättning lämnas fr.o.m. första arbetsdagen efter skadedagen.

5.4.5 Ersättningsbelopp

Ersättning lämnas med följande belopp per dygn

1. Taxiföretag med 1-5 taxibilar
 - 1:a till och med 5:e dygnet 900 kr
 - från och med 6:e dygnet 150 kr
2. Taxiföretag med fler än 5 taxibilar
 - 1:a till och med 5:e dygnet 540 kr
 - från och med 6:e dygnet 150 kr

Ersättning höjs

med 100 kr per dygn om försäkringstagaren är medlem i Svenska Taxiförbundet.

Ersättning sänks

med 50 kr per dygn om fordonet är fyra år gammalt eller äldre, räknat från första registreringen i Vägtrafikregistret.

5.5 Avbrottsförsäkring för maskiner och motorredskap

Försäkringen gäller i Sverige, Danmark, Finland och Norge.

5.5.1 Ersättning lämnas

om det försäkrade fordonet inte har kunnat användas p.g.a. ersättningsbar brand-, stöld-, eller vagnskada. Att skada är ersättningsbar innebär både att händelsen ska omfattas av villkoret för försäkringsformen och att dess säkerhetsföreskrifter har följts. För avbrottsersättning vid vagnskada krävs både att avbrottsförsäkring och vagnskadeförsäkring ingår.

Inträffar skada som kan ersättas genom leverantörsgaranti (se 1.3.1) och garantiåtagandet inte omfattar ersättning för avbrott, lämnas avbrottsersättning enligt detta villkor. Detta gäller endast under förutsättning att skadehändelsen som sådan omfattas av försäkringens omfattning och villkor.

5.5.2 Ersättningstid

Ersättning lämnas för skälig reparationstid och under den tid maskinen och motorredskapet är borta p.g.a. stöld, för de arbetsdagar som det skulle ha nyttjats, således inte för t.ex. servicedagar.

Om skadat fordon inte repareras eller om stulet fordon inte kommer till rätta inom en månad lämnas ersättning för den tid som kan anses rimlig för anskaffande av likvärdigt fordon. Avbrottsersättningen lämnas för högst 45 arbetsdagar.

5.5.3 Ersättning lämnas inte

- a) om fordonet vid skadetillfället var avställt eller belagt med körförbud
- b) till den del stillestånds- eller avbrottsersättning utgår från trafik- eller kaskoförsäkring
- c) för dag då fordonet trots skada kan användas
- d) för dag som förlorats p.g.a. dröjsmål eller annan underlåtenhet från försäkringstagarens sida.

5.5.4 Karens

För tiden före respektive under karenstiden lämnas ingen ersättning. Karenstiden räknas fr.o.m. första arbetsdagen efter skadedagen, eller fr.o.m. första arbetsdagen under fordonets reparation om det kunnat användas trots skadan.

Normalt räknas helgfri måndag–fredag som arbetsdag. Om fordonet skulle ha använts på lördag, söndag eller helgdag ska försäkringstagaren kunna visa detta för att också få ersättning för dessa dagar.

Karenstiden är 5 arbetsdagar. Vid stöld av fordonet tillämpas ingen karens, utan ersättning lämnas fr.o.m. första arbetsdagen efter skadedagen.

5.5.5 Ersättningsbelopp

Avbrottsersättning lämnas genom att Gjensidige betalar

- dagsersättning, eller
- skälig kostnad för hyra av annat likvärdigt fordon.

Gjensidige har rätt att bestämma vilken ersättningsform som ska tillämpas. Ersättning för varje förlorad arbetstimme, dock högst 8 timmar per dag, uppgår till 40 % av tillämplig maskinkostnad och förarkostnad inkl. sociala kostnader. Avbrottsersättning lämnas för varje hel arbetstimme som det försäkrade fordonet skulle ha använts. Om den försäkrade visar att fordonet under avbrottstiden skulle ha använts i två- eller treskift lämnas ersättning enligt ovan för varje skift.

6. Övriga försäkringsformer

6.1 Kör vidareförsäkring Tung Lastbil

6.1.1 Utökat giltighetsområde

till hela det s.k. Gröna kort-området för följande försäkringsformer.

- a) Bärningsförsäkring enligt punkt 4.2.
- b) Förarens lösöre enligt punkt 6.4.
- c) Passagerares resgods-försäkring enligt punkt 6.4.
- d) Rånförsäkring enligt punkt 6.6.
- e) Vidaretransport av gods enligt transportörsvarsförsäkring punkt 6.3, om transportörsvarsförsäkringen gäller för utrikes transporter (CMR).

För dessa försäkringsformer gäller villkoren i övrigt enligt respektive villkorspunkt.

6.1.2 Merkostnader för förare, passagerare och ersättningsförare

1. Försäkringen gäller dessutom för

- a) transport av förare eller passagerare som drabbats av olycksfall eller plötsligt blivit sjuk enligt punkt 4.1.2.1 Räddningsförsäkring
- b) transport av förare eller passagerare när fordonet skadats, råkat ut för annat driftstopp eller stulits enligt punkt 4.1.2.3 Räddningsförsäkring
- c) ersättningsförarens utresa.

2. Försäkringen gäller inte

- a) vid driftsavbrott som uppkommit p.g.a. fel i motorn eller kraftöverföringen på fordon som körts mer än 1 000 000 km
- b) om driftstoppet orsakats av brist på drivmedel eller p.g.a. uppenbar försummelse i fråga om fordonets skötsel och underhåll
- c) om händelsen skett när fordonet har använts trots att körförbud meddelats
- d) om fordonet inte får fortsätta köras för att det belagts med körförbud utan samband med att det skadats
- e) om fordonet tagits i anspråk för militärt ändamål
- f) då ersättning till någon del kan utgå från annan objekt-försäkring eller garanti.

3. Säkerhetsföreskrifter

- a) föraren ska ha det körkort, förarbevis eller ålder som krävs enligt lag eller förordning
- b) vid övningskörning ska både lärare och eleven uppfylla kraven för tillåten övningskörning
- c) föraren får inte göra sig skyldig till rattfylleri eller grovt rattfylleri
- d) fordonet får inte användas under förhållanden som innebär onormal påfrestning på fordonet
- e) gällande bestämmelser för kör- och vilotider ska följas.

Om säkerhetsföreskrifterna a) – c) inte följs gäller istället för vad som anges i punkt 1.6, beträffande storleken på nedsättningen, att ersättningen i regel minskas med 100 %. Om övriga säkerhetsföreskrifter inte följs kan ersättningen vid skada minskas eller utebli enligt punkt 1.6.

4. Försäkringen betalar ersättning för

- a) transport av förare och passagerare enligt punkt 4.1.2.1 och 4.1.2.3 (Räddningsförsäkring)
- b) skäligen kostnader för utresa till ersättningsförare om ordinarie förare sedan resan påbörjats drabbas av olyckshändelse eller plötslig sjukdom och detta enligt läkarintyg medför att denne inte kan utföra sitt arbete.

6.2 Charter Buss

6.2.1 Utökat giltighetsområde

till hela det s.k. Gröna kort-området för följande försäkringsformer.

- a) Bärningsförsäkring enligt punkt 4.2.
- b) Transportöransvarsförsäkring enligt punkt 6.3.
- c) Förarens lösöre enligt punkt 6.4.
- d) Passagerares resgodsförsäkring enligt punkt 6.4.
- e) Rånförsäkring enligt punkt 6.6.

För dessa försäkringsformer gäller villkoren i övrigt enligt respektive villkorspunkt.

6.2.2 Merkostnader för passagerare, ersättningsbuss och ersättningsförare

Försäkringen gäller dessutom för

1. Passagerare och ersättningsbuss

Ersättning för kostnad som uppkommer p.g.a. driftstopp under eller i anslutning till färd med bussen. Ersättning lämnas för merkostnader avseende

- a) kost och logi som bussföretaget enligt "Allmänna villkor jämte standardformulär för transportuppdrag med buss eller komfortbuss för researrangörs räkning" moment 9.1, rekommenderade av Svenska bussbranschens riksförbund (BR) och Svenska bussarrangörernas förening (BRA), är skyldig utge till passagerare
- b) ersättningsbuss under högst två dagar.

2. Ersättningsförare

Drabbas föraren sedan resa påbörjats av olyckshändelse eller plötslig sjukdom och detta medför att denne inte kan utföra sitt arbete ersätts skälig kostnad för ersättares utresa. För att ersättning ska betalas ska läkarintyg uppvisas.

3. Försäkringen gäller inte

- a) vid driftsavbrott som uppkommit p.g.a. fel i motorn eller kraftöverföringen på fordon som körts mer än 1 000 000 km
- b) om händelsen skett när fordonet har använts trots att körförbud meddelats
- c) om driftstoppet orsakats av brist på drivmedel eller p.g.a. uppenbar försummelse i fråga om fordonets skötsel och underhåll
- d) om fordonet tagits i anspråk för militärt ändamål
- e) om fordonet inte får fortsätta köras för att det belagts med körförbud utan samband med att det skadats
- f) då ersättning till någon del kan utgå från annan objektförsäkring eller garanti.

4. Säkerhetsföreskrifter

- a) föraren ska ha det körkort, förarbevis eller ålder som krävs enligt lag eller förordning
- b) vid övningskörning ska både lärare och eleven uppfylla kraven för tillåten övningskörning
- c) föraren får inte göra sig skyldig till rattfylleri eller grovt rattfylleri eller varit straffbart påverkad av annat berusningsmedel.
- d) fordonet får inte användas under förhållanden som innebär onormal påfrestning på fordonet
- e) gällande bestämmelser för kör- och vilotider ska följas.

Om säkerhetsföreskrifterna a)–c) inte följs gäller istället för vad som anges i punkt 1.6, beträffande storleken på nedsättningen, att ersättningen i regel minskas med 100 %.

Om övriga säkerhetsföreskrifter inte följs kan ersättningen vid skada minskas eller utebli enligt punkt 1.6.

5. Högsta ersättningsbelopp

är 2 prisbasbelopp per skada. För samtliga skador som inträffar inom ett försäkringsår är högsta ersättningsbelopp 4 prisbasbelopp.

6. Självrisk

är 10% av prisbasbeloppet.

6.3 Transportöransvarsförsäkring

Se separat villkor Gjensidiges Transportöransvarsvillkor GJ 30.

6.4 Förarens lösöre och passagerares resgodsförsäkring

6.4.1 Förarens lösöre

Försäkringen gäller i Sverige, Danmark, Finland och Norge.

Försäkringen gäller för förarens personliga lösöre – dock inte pengar och värdehandlingar – som under färd med fordonet skadas, genom trafikolycka, brand eller stöld.

Försäkringen gäller inte i den mån ersättning för skadan kan utgå från annan försäkring eller garanti.

Högsta ersättningsbelopp är 10 000 kr per förare och skada.

6.4.2 Passagerares resgodsförsäkring

Försäkringen gäller i Sverige, Danmark, Finland och Norge.

Försäkringen gäller för passagerares resgod som under färd med fordonet skadas, genom trafikolycka, brand eller stöld.

Försäkringen gäller inte i den mån ersättning för skadan kan utgå från annan försäkring eller garanti. Försäkringen gäller inte heller för kvarglömda föremål.

Högsta ersättningsbelopp är 10 000 kr per passagerare och skada.

6.5 Krisförsäkring

Försäkringen gäller för skadehändelser som inträffar under försäkringstiden.

6.5.1 Försäkringen tillhandahåller

6.5.1.1 Kristerapi

för försäkrad som råkar ut för någon av nedanstående händelser och detta medför en psykisk kris

- a) trafikolycka
- b) arbetsolycka i samband med användning av maskiner, motorredskap eller tung lastbil
- c) rån, hot eller överfall i samband med färd med fordonet.

Rån, hot och överfall ska polisanmälas.

6.5.1.2 Juridisk rådgivning

till försäkrad som i samband med färd med fordonet utsatts för rån eller annat våldsbrott eller hot om det.

6.5.2 De försäkrade är

- a) föraren av försäkrat fordon
- b) arbetstagare hos försäkringstagaren
- c) make eller sambo till försäkrad enligt ovan, som avlider till följd av sådan händelse som medför rätt till ersättning enligt punkt 6.5.1.1

6.5.3 Ersättningsform

Tiden under vilken terapi och rådgivning ges är begränsad till tolv månader från skadetillfället.

6.5.3.1 Kristerapi

- a) Högst tio behandlingstillfällen per försäkrad och skada. Behandling sker hos psykolog som utses i samråd med Gjensidige. All behandling sker i Sverige, detta även om olyckan hänt utomlands. Behandlingen skall vara slutförd inom 12 månader från inträffad skada.
- b) Ersättning lämnas också för den försäkrades nödvändiga och skäliga kostnader med billigaste färdmedel för resor i Sverige.

6.5.3.2 Juridisk rådgivning

Högst trettio minuter per försäkrad och skada.

6.5.4 Försäkringen gäller inte för

Behandlingskostnad som uppstått i samband med att den försäkrade utfört eller medverkat till uppsåtlig brottslig gärning.

6.5.5 Säkerhetsföreskrifter

Försäkringstagaren får inte utsätta sig för uppenbar risk att skadas. Detta gäller dock inte om det finns skälig anledning. Om säkerhetsföreskrifterna inte följs kan ersättningen vid skada minskas eller utebli enligt punkt 1.6.

6.6 Rånförsäkring

Försäkringen gäller i Sverige, Danmark, Finland och Norge.

6.6.1 Försäkringen gäller för

rån och överfall i samband med transport. Inträffad skada ska polisanmälas.

Ersättning lämnas för

- a) pengar och värdehandlingar som tillhör försäkringstagaren eller som denne ansvarar för
- b) förarens kläder och glasögon, som skadas vid rån eller överfall.

6.6.2 Försäkringen gäller inte om

- a) den som har utsatts för rånet eller överfallet medverkat till eller främjat detta
- b) ersättning till någon del kan utgå från annan försäkring.

6.6.3 Försäkringsbelopp – första risk

Ersättningsbeloppet är högst 1 prisbasbelopp vid varje skada.

För förlorad växelkassa betalar Gjensidige högst 1 500 kr om inte försäkringstagaren kan visa att denne p.g.a. körningar haft ett högre belopp.

Skadekostnaden ersätts intill försäkringsbeloppet, även om den försäkrade egendomens värde överstiger försäkringsbeloppet.

6.7 Rättsskyddsförsäkring – fordonet

6.7.1 Vem försäkringen gäller för

Försäkringen gäller för det försäkrade fordonets ägare, brukare och förare (de försäkrade) i denna deras egenskap. Försäkringen gäller inte för den, som brukat fordonet utan lov.

6.7.2 Vilka tvister försäkringen gäller för

6.7.2.1 Försäkringen gäller för

tvist som kan prövas av tingsrätt, hovrätt eller Högsta domstolen. Försäkringen gäller också i resningsmål, dock endast om resning beviljas.

6.7.2.2 Försäkring gäller inte för

- a) tvist som omfattas av reglerna om handläggning av s.k. småmål enligt 1 kap 3 d § rättegångsbalken. Detta undantag ska dock inte tillämpas på tvist p.g.a. försäkringsavtalet
- b) uthyrare i tvist som avser fordran eller annat anspråk p.g.a. yrkesmässig uthyrning av fordonet
- c) tvist som gäller skadestånd eller annat anspråk p.g.a. gärning där kostnaderna för brottmål inte kan ersättas enligt punkt 6.7.3.2
- d) tvist där den försäkrade inte har befogat intresse av att få sin sak behandlad. Sådant intresse anses t.ex. inte föreligga om domstol eller rättshjälpsnämnd på den grunden avslagit ansökan om rättshjälp eller beslutat att rättshjälp ska upphöra.

6.7.3 Vilka brottmål försäkringen gäller för

6.7.3.1 Försäkringen gäller för

brottmål om den försäkrade misstänks eller åtalas för

- a) brott för vilket inte stadgas strängare straff än böter, t.ex. vårdslöshet i trafik
- b) vållande till annans död samt
- c) vållande till kroppsskada eller sjukdom.

Försäkringen gäller om den som åtalats för grov vårdslöshet i trafik eller för grovt vållande till annans död eller till kroppsskada eller sjukdom, genom lagakraftvunnen dom kan visa att brottet inte bedömts som grovt.

6.7.3.2 Försäkringen gäller inte för

brottmål där misstanke om brott eller åtal till någon del avser rattfylleri, grovt rattfylleri eller olovlig körning.

6.7.4 Ombud eller försvarare

6.7.4.1

För att försäkringen ska gälla måste den försäkrade anlita ombud eller försvarare som är lämplig med hänsyn till den försäkrades bostadsort och ärendets natur och som

- a) är ledamot av Sveriges Advokatsamfund (advokat) eller jurist anställd hos advokat eller på allmän advokat byrå eller
- b) förordnats till biträde enligt rättshjälpslagen i tvisten eller offentlig försvarare i brottmålet eller
- c) kan visa att denne någon gång under de tre senaste åren i tvist eller brottmål av liknande beskaffenhet förordnats till biträde enligt rättshjälpslagen eller offentlig försvarare och fortfarande är lämplig eller
- d) på annat tillfredsställande sätt visat att denne har särskild lämplighet för uppdraget.

6.7.4.2

Prövningen enligt punkt 6.7.4.1:c) eller d) av ombuds eller försvarares lämplighet görs av Försäkringsbolagens Rättsskyddsnämnd.

6.7.4.3

Gjensidige har rätt att påkalla skiljedom rörande skäligheten av advokats arvode och kostnader hos Ombuds-kostnadsnämnden eller motsvarande prövning hos Sveriges Advokatsamfund.

6.7.4.4

En förutsättning för att få anlita ombud eller försvarare enligt punkt 6.7.4.1:c) eller d) är att denne förbundit sig att i händelse av tvist godta Försäkringsbolagens Rättsskyddsnämnds prövning av dennes arvode och övriga kostnader i ärendet.

6.7.4.5

I tvist eller mål som handläggs utomlands måste den försäkrade anlita ombud eller försvarare som Gjensidige bestämmer.

6.7.5 Vilka kostnader försäkringen ersätter

6.7.5.1

Den försäkrade ska i första hand anlita offentlig försvarare eftersom Gjensidige inte betalar kostnader som kan eller skulle ha kunnat betalas av allmänna medel om ansökan gjorts.

6.7.5.2

Den försäkrade kan få ersättning för kostnader enligt nedan om de är nödvändiga och skäligen och om de inte kan betalas av motpart eller staten. Det innebär bl.a. att Gjensidige inte betalar om den försäkrade i eller utom rättegång avstår från sina möjligheter att få ersättning av motparten.

- a) Ombuds och försvarares arvode och omkostnader. Arvode lämnas för skäligen tidsåtgång och högst enligt den timkostnadsnorm som domstolsverket tillämpar vid fastställande av taxa i vissa mål.
- b) Kostnader för utredning före rättegång, förutsatt att utredningen beställts av den försäkrades ombud eller att Allmänna Reklamationsnämnden funnit det uppenbart att nämnden inte kan avgöra tvisten utan sådan utredning.
- c) Kostnader för bevisning i rättegång och skiljemannaförfarande.
- d) Expeditionskostnader i domstol.
- e) Rättegångskostnader som den försäkrade ålagt att betala till motpart eller staten efter domstols eller skiljemäns prövning av tvisten eller målet.
- f) Rättegångskostnader som den försäkrade vid förlikning under rättegång åtagit sig att betala till motpart under förutsättning att det är uppenbart att domstolen skulle ha ålagt honom att betala rättegångskostnader med högre belopp om tvisten hade prövats.
- g) Kostnad för medling enligt 42 kap. 17 § rättegångsbalken.

6.7.5.3 Försäkringen lämnar inte ersättning för

- a) eget arbete, förlorad inkomst, resor och uppehålle eller andra omkostnader för någon av de försäkrade
- b) verkställighet av dom, beslut eller avtal
- c) merkostnader som uppstår om den försäkrade anlitar flera ombud eller försvarare eller byter ombud eller försvarare
- d) ersättning till skiljemän.

6.7.6 Högsta ersättningsbelopp

Gjensidige betalar vid varje tvist eller brottmål högst 5 prisbasbelopp. En tvist anses föreligga om två eller flera av de försäkrade står på samma sida. Även om försäkrad har flera tvister ska de räknas som en tvist om yrkandena stöder sig på väsentligen samma grund.

6.7.7 När gäller försäkringen

Rättsskydd lämnas om försäkringen varit i kraft när de händelser eller omständigheter som ligger till grund för anspråket eller misstanken om brott inträffade och det därefter inte gått längre tid än tio år.

Anmälan ska ske senast inom tre år från tvistens uppkomst eller från det misstanken om brott delgivits försäkrad.

6.7.8 Geografisk omfattning

Anspråket eller misstanken om brott ska ha sin grund i händelse eller omständighet som visas ha inträffat inom försäkringens giltighetsområde enligt punkt 1.2 tredje stycket.

6.7.9 Återkrav

I den mån ersättning lämnats p.g.a. försäkringen inträder Gjensidige i den försäkrades rätt mot motpart eller staten.

6.8 Bulkansvarsförsäkring

Försäkringen avser kontaminationsskada vid bulktransport med försäkrat fordon och tillkopplat släp. Försäkringen gäller i Sverige, Danmark, Finland och Norge.

6.8.1 Omfattning

Försäkringen gäller för skada som drabbar mottagaren och som försäkrad genom fel eller försummelse vållat genom kontamination (sammanblandning av gods) under bulktransport. Försäkringen gäller om den försäkrade åtagit sig att ersätta skador enligt Sveriges Åkeriföretags Ansvarsbestämmelser för godsbefordran med bulktransporter.

6.8.2 Begränsningar

Ersättning enligt detta villkor lämnas inte för

- a) skada som orsakats av annan än den försäkrade eller dennes anställda
- b) skada som kan ersättas genom annan försäkring
- c) skada på det transporterade godset.

6.8.3 Säkerhetsföreskrifter

Vid rengöring av bulkfordon ska anvisningarna i Sveriges Åkeriföretags ansvarsbestämmelser följas. Om föreskrifterna inte följs kan ersättningen vid skada minska eller utebli enligt punkt 1.6.

6.8.4 Försäkringsbelopp

Ersättningsbeloppet är högst 6 prisbasbelopp per skada. Detta belopp utgör högsta sammanlagda ersättning som Gjensidige betalar i varje skada för skadestånd inkl. ränta samt utrednings-, förhandlings-, rättegångs-, skiljemanna-, röjnings- och räddningskostnader.

Med utrednings- och förhandlingskostnader avses kostnad för arbete som utförs av annan än Gjensidige personal.

6.8.5 Självrisk

Självrisken är vid varje skada 10 % av skadebeloppet, dock lägst 20 % av prisbasbeloppet och högst 50 % av prisbasbeloppet. Självrisken dras av från ersättningsbeloppet. Om flera skador som omfattas av detta villkor uppkommit av samma orsak anses det som en skada.

6.9 Åkarförsäkring

6.9.1 Ansvarsförsäkring

a) När försäkringen gäller

För skada som inträffar under försäkringstiden. Vid miljöskada gäller försäkringen enbart för skada som upptäcks under försäkringstiden.

b) Var försäkringen gäller

Försäkringen gäller i de flesta europeiska länder, vilka dessa är framgår av ett särskilt försäkringsbrev med s.k. grönt kort, som utfärdas på begäran. För arbete utfört med maskiner och motorredskap är giltighetsområdet begränsat till Sverige, Danmark, Finland och Norge. Försäkringen gäller i hela världen för skada som inträffar vid deltagande i konferenser och mässor.

c) Vad försäkringen gäller för

- Försäkringstagaren och dennes arbetstagare för skada orsakad i tjänsten, och
- försäkringstagaren i sin egenskap av brukare av fastighet där verksamheten bedrivs samt för byggnads- och anläggningsarbeten som utförs på sådan fastighet, under förutsättning att det gäller
- skadeståndsanspråk som framställs mot försäkringstagaren och som har samband med den försäkrade verksamheten.

d) Försäkrad verksamhet

För taxi

Försäkringen gäller för

- taxirörelse, eller taxirörelse i kombination med budbilsverksamhet.

För tung lastbil och budbil

Försäkringen gäller för

- yrkesmässig åkeri- och budbilsverksamhet

För buss

Försäkringen gäller för

- yrkesmässig bussverksamhet

För skogsmaskiner

Försäkringen gäller för

- skogsavverknings- och utplanteringsverksamhet
- sprängningsarbete, erforderligt för skogsavverkning och utplantering
- skada uppkommen i samband med användning av försäkrat fordon.

För mobilkranar

Försäkringen gäller för

- mobilkranverksamhet, se gränsning punkt 6.9.1.5 b).
- rivningsverksamhet, dock endast om denna utgör högst 25 % av hela verksamheten och högst 200 000 kr per uppdrag
- sprängningsarbete, dock endast i de fall entreprenadsumman inte överstiger 200 000 kr per uppdrag
- skada uppkommen i samband med användning av försäkrat fordon.

För övriga maskiner och motorredskap

Försäkringen gäller för

- alla förekommande arbetsmoment inom entreprenadverksamhet som huvudsakligen utförs med försäkrat fordon. Vid rivnings-, byggnads- och sprängningsarbete gäller dock försäkringen endast i de fall där entreprenadsumman/hyran (eller motsvarande) för försäkringstagarens arbete i den delen inte överstiger 6 prisbasbelopp.

6.9.1.1 Omfattning

Försäkringen omfattar skadeståndsskyldighet för person- och sakskada enligt

- a) gällande skadeståndsrättsliga regler
- b) allmänna bestämmelser som är utfärdade av branschorganisation inom den försäkrades verksamhetsområde, om dessa avtalats (försäkrade avtal).

Försäkringen gäller dessutom för

1. Förmögenhetsskada

Försäkringen gäller även för förmögenhetsskada som är en följd av enligt detta villkor ersättningsbar person- eller sakskada.

2. Tillfällig transport

Försäkringen gäller, trots vad som anges i punkt 6.9.1.3:3, för skada på gods som uppstått vid sådan kortare, tillfällig transport som inte omfattas av lag om inrikes vägtransport, CMR eller Sveriges Åkeriföretags ansvars bestämmelser. Detta gäller inte för transport som utförs med gaffeltruck, kran eller annat fordon som är konstruerat huvudsakligen för att lyfta eller transportera gods såsom till exempel en teleskoplastare.

Säkerhetsföreskrifter

Krav uppställda av Arbetsmiljöverket på redskap/utrustning ska vara uppfyllda vid lyft och transport. Om säkerhetsföreskrifterna inte följs kan ersättningen vid skada minskas eller utebli enligt punkt 1.6.

3. Tillfälligt lyft

Försäkringen gäller, trots vad som anges i punkt 6.9.1.3:3, för skada på gods som uppstått vid sådant tillfälligt lyft med lastbil som inte omfattas av lag om inrikes vägtransport, CMR eller Sveriges Åkeriföretags ansvarsbestämmelser. Detta gäller inte för lyft som utförs med gaffeltruck, kran eller annat fordon som är konstruerat huvudsakligen för att lyfta eller transportera gods såsom till exempel en teleskoplastare.

Säkerhetsföreskrifter

Krav uppställda av Arbetsmiljöverket på redskap/utrustning ska vara uppfyllda vid lyft och transport. Om säkerhetsföreskrifterna inte följs kan ersättningen vid skada minskas eller utebli enligt punkt 1.6.

4. Lånad truck

Försäkringen gäller, trots vad som anges i punkt 6.9.1.3:3, för skada som uppstått när försäkrad lånat truck eller lastmaskin för att lasta eller lossa eget fordon och då skadat trucken eller lastmaskinen. Försäkringen gäller i sådant fall även för skada på annan egendom som hör till utlånaren, dock inte för skada på det som lastats eller lossats.

5. Miljöskada

Försäkringen gäller för skadeståndskyldighet för miljöskada men bara vid plötslig och oförutsedd skada till följd av att tillfälligt fel begås eller uppkommer på

- a) tank eller annan ändamålsenlig behållare som rymmer högst 10 000 liter, som ägs av eller uteslutande används av försäkringstagaren, där denne förvarar olja och drivmedel
- b) försäkringstagarens fordon, t.ex. dess drivmedels- och transporttankar.

Försäkringen gäller vid miljöskada enligt ovan också för förmögenhetsskada som inte har samband med person- eller sakskada (ren förmögenhetsskada). För skadekostnad som inte överstiger 1 prisbasbelopp gäller försäkringen även om skadeståndskyldighet inte föreligger.

6. Personuppgiftsskada

Försäkringen omfattar skadeståndskyldighet för ekonomisk och ideell skada som den försäkrade i egenskap av registeransvarig kan bli skyldig att betala enligt 48 § personuppgiftslagen (1998:204) (ren förmögenhetsskada).

6.9.1.2 Åtagande

Vid skadeståndskrav, som omfattas av försäkringen och som överstiger självriskan, åtar sig Gjensidige gentemot den försäkrade att

- a) utreda om skadeståndskyldighet föreligger
- b) förhandla med den som kräver skadestånd
- c) föra den försäkrades talan vid rättegång eller skiljemannaförfarande och därvid betala de rättegångs- eller skiljemannakostnader som den försäkrade åsamkas eller åläggs att betala och som denne inte kan få av motpart eller annan
- d) betala det skadestånd som överstiger självriskan och som den försäkrade är skyldig att betala enligt gällande skadeståndsrättsliga regler eller försäkrade avtal.

6.9.1.3 Försäkringen gäller inte för

1. Viss verksamhet

Försäkringen gäller inte för skada som uppstått när försäkrad utfört

- a) verksamhet med mobilkran och gräv- eller schaktningsarbete med motorredskap
- b) annan verksamhet som har direkt samband med verksamhet med mobilkran och gräv- eller schaktningsarbete med motorredskap
- c) verksamhet i grustag
- d) rivningsverksamhet
- e) byggnads- och rörlägningsverksamhet
- f) sprängningsverksamhet.
- g) montage- och installationsverksamhet
- h) trädfällning, beskärning, sly-, gräs- och buskröjning som inte utförs med fordonsmonterat aggregat
- i) verksamhet där försäljning av varor sker kontinuerligt
- j) det ansvar den försäkrade har i enlighet med transporträttsliga regler och bestämmelser
- h) vägtransportledare och signalvakt

Försäkringen gäller dock om det framgår av 6.9.1 d).

2. Kontaminationsskada under bulktransport

Försäkringen gäller inte för skada som drabbar mottagaren som den försäkrade vållat genom kontamination (sammanblandning av gods) under bulktransport.

3. Skada på levererad produkt eller felaktigt utfört arbete

Försäkringen gäller inte för skada på produkt som den försäkrade levererat eller för felaktigt utfört arbete. Försäkringen omfattar inte heller kostnader för någon av följande åtgärder som har anknytning till produkt eller arbete som den försäkrade levererat eller utfört:

- information med anledning av fel, defekt eller säkerhetsbrist
- reklamation eller undersökning
- återtagande eller borttagande
- omleverans eller utbyte
- prisavdrag, täckningsköp eller hävning
- reparation eller justering.

Försäkringen gäller dock om skadan inträffar till följd av att den försäkrade fullgör annat avtal än det tidigare leveransavtalet eller utför underhålls- eller servicearbete efter garantitidens utgång.

4. Garantiåtagande

Försäkringen gäller inte för skada i den mån den försäkrade är ansvarig för skadan enbart på grund av uttrycklig eller underförstådd utfästelse eller garanti.

5. Kända fel

Försäkringen gäller inte för skada orsakad av levererad produkt om den försäkrade eller dennes arbetsledning känt till, eller bort känna till, felet eller bristen innan skadan uppkom och underlåtit att vidta rimliga åtgärder för att förhindra den.

6. Bristfälliga undersökningar

Försäkringen gäller inte om den försäkrade eller dennes arbetsledning inte låtit utföra sedvanliga undersökningar, provningar eller analyser för att fastställa levererad produkts lämplighet för avsett ändamål och detta medfört att defekt i produkten inte upptäckts.

7. Arbetsskada och patientskada

Försäkringen gäller inte för arbetsskada eller patientskada. Detta undantag tillämpas dock inte i den mån lagenlig regressrätt föreligger mot den försäkrade.

8. Vissa personskador

Försäkringen gäller inte för skada orsakad av

- produkt i dess egenskap av läkemedel
- skadebringande egenskaper hos tobak.

9. Flyg- och flygplatsansvar

Försäkringen omfattar inte skada genom luftfartyg och inte heller det ansvar som kan åläggas den försäkrade i dennes egenskap av flygplatsansvarig.

10. Fartyg och ansvar på sjön

Försäkringen omfattar inte sakskada till följd av kollision orsakad genom fartyg eller båt eller av deras bogserade föremål.

11. Omhändertagen egendom

Försäkringen gäller inte för skada på sådan del av omhändertagen egendom som skadats på grund av att delen

felaktigt eller bristfälligt åtgärdats eller behandlats. Försäkringen gäller inte heller för kostnad eller skada som uppkommer i samband med att skadan måste undersökas, repareras eller åtgärdas på annat sätt.

Försäkringen gäller inte för skada på egendom som den försäkrade eller någon för dennes räkning hyrt, leasat, lånat eller nyttjat.

Se dock punkt 6.9.1.1 om tillfällig transport, tillfälligt lyft och lånat truck.

12. Hyrd egendom m.m.

Försäkringen gäller inte för skada på egendom som den försäkrade eller någon för dennes räkning hyrt, leasat, lånat eller nyttjat.

13. Trafikskador

Försäkringen gäller inte för skada som

- omfattas av Trafikskadelagen eller motsvarande utländsk lagstiftning
- inträffar till följd av trafik med motorfordon när det används inom inhägnat tävlingsområde.

14. Vite, böter och straffskadestånd

Försäkringen gäller inte för böter, vite eller straffskadestånd såvida det inte är fråga om sådan skadeståndsskyldighet som bortsett från benämningen böter, vite eller straffskadestånd omfattas av denna försäkring.

15. Byggherreansvar

Försäkringen gäller inte för skada som omfattas av miljöbalken (1998:808) eller andra grannelagsrättsliga regler som den försäkrade kan bli ansvarig för i egenskap av byggherre vid mark-, byggnads-, anläggnings- eller installationsarbeten.

Försäkringen gäller dock om investeringskostnaden för arbetet är högst 2 000 000 kr och den försäkrade inte är ett byggnadsentreprenadföretag. Försäkringsbeloppet är vid sådan skada begränsat till 1 000 000 kr per försäkringsår för sak- och ren förmögenhetsskada. Vid personskada är försäkringsbeloppet 10 000 000 kr per försäkringsår.

16. Miljöskador

Försäkringen gäller inte för skada till följd av

- förorening av eller annan inverkan på vattendrag, sjö eller annat vattenområde, grundvatten, luft samt mark
- ändring av grundvattennivån
- buller, skakning, värme, lukt eller ljus
- fukt eller kondens
- översvämning i samband med nederbörd, eller
- annan liknande störning

såvida inte skadan beror på

- att fel – dock ej fel i planering eller konstruktion eller val av arbetsmetod – tillfälligt begås vid användning av eller arbete på byggnad, anläggning eller anordning och skada därigenom uppkommer plötsligt och oförutsett
- att fel plötsligt och oförutsett uppkommit på byggnad, anläggning eller anordning.

Undantaget avser inte skada genom levererad produkt.

17. Rådgivande verksamhet (konsultuppdrag)

Försäkringen gäller inte för skada till följd av fel eller brist vid rådgivning, när den försäkrades uppdrag uteslutande avser rådgivning eller annan konsultverksamhet.

18. Skadeståndskrav mellan de försäkrade m.fl. (cross liability)

Om inte annat anges i försäkringsbrevet gäller inte försäkringen för skadeståndskrav mellan de försäkrade och inte heller mellan den försäkrade och den försäkrades moder- eller dotterbolag, eller skadeståndskrav mellan den försäkrade och ett företag eller en verksamhet

- i samma koncern
- där ägarrelationen mellan den försäkrade och den skadeståndskrävande är 50 % eller mer
- där den försäkrade ensam eller tillsammans med medförsäkrad, eller aktieägare i dessa, eller aktieägares familj har mer än 50 % ägande eller betydande inflytande. Som familj ska förstås make, maka, barn, föräldrar, syskon och deras sambo. Med sambo avses person som den försäkrade har levt tillsammans med under äktenskapsliknande former under de två senaste åren.

6.9.1.4 Säkerhetsföreskrifter

Dokumentation i form av konstruktionsritningar, tillverkningsplaner, recept, instruktioner, bruksanvisningar avtal, garantier och liknande handlingar ska förvaras på sådant sätt att de på Gjensidiges begäran kan uppvisas vid inträffad skada.

Om säkerhetsföreskrifterna inte följs kan ersättningen vid skada minskas eller utebli enligt punkt 1.6.

6.9.1.5 Försäkringsbelopp

Försäkringsbeloppet, även om försäkringstagaren har åkarförsäkring för fler än ett fordon, är vid

- a) tillfälligt lyft och tillfällig transport, 6 prisbasbelopp per skada och 25 prisbasbelopp för samtliga skador som inträffat under samma försäkringsår
- b) lyft med mobilkran 500 000 kr.
- c) miljöskada 500 000 kr per skada och för samtliga skador som inträffat under samma försäkringsår
- d) personuppgiftsskada 500 000 kr per skada och 5 000 000 kr för samtliga skador som inträffat under samma försäkringsår
- e) annan skada, 10 miljoner kr per skada och 20 miljoner kr för samtliga skador som inträffat under samma försäkringsår.

Dessa belopp utgör högsta sammanlagda ersättning som Gjensidige betalar i varje skada för skadestånd inklusive ränta samt utrednings-, förhandlings-, rättegångs-, skiljemanna-, röjnings- och räddningskostnader.

Med utrednings- och förhandlingskostnader avses kostnad för arbete som utförs av annan än Gjensidige personal.

6.9.1.6 Underförsäkring

Åkarförsäkring ska finnas för alla taxibilar, bussar, tunga lastbilar, maskiner och motorredskap försäkringstagaren äger eller leasar, även om de är fler än två, annars föreligger underförsäkring.

Vid underförsäkring betalar vi endast ersättning för så stor del som antal fordon och motorredskap som har åkarförsäkring, utgör av det sammanlagda antal som försäkringstagaren har enligt ovan.

6.9.1.7 Självrisk

Självrisken dras av från det beräknade ersättningsbeloppet.

Endast en självrisk tillämpas för skador som uppkommit av samma orsak vid samma tillfälle och vid miljöskador som uppkommit av samma orsak. Den självrisk tillämpas som gällde då den första skadan inträffade, respektive vid miljöskada då den första skadan upptäcktes.

Särskild självrisk

Vid skada på el- eller teleledning i mark, som uppkommit genom grävning eller återfyllning, är självrisken vid varje skada 20 % av prisbasbeloppet. Vid skada på kabel i mark som skadats genom användning av så kallad kabelborste gäller försäkringen utan självrisk.

Vid sakskada som orsakats genom brandfarliga heta arbeten är självrisken 30 % av skadebeloppet, dock lägst 1 och högst 10 prisbasbelopp. Med brandfarliga heta arbeten menas svetsning, skärning, lödning, isolering, takbeläggning, bearbetning med snabbgående verktyg och annat arbete som medför uppvärmning eller gnistbildning.

6.9.1.8 Åtgärder vid skada och ersättningsregler

1. Räddningsplikt

När skada som kan förväntas föranleda skadeståndskrav inträffar eller kan befaras komma att inträffa, ska den försäkrade efter förmåga vidta åtgärder för att hindra eller minska skadan.

Den försäkrade ska vidare om någon annan är ersättningsskyldig, vidta nödvändiga åtgärder för att bevara Gjensidiges rätt mot denne. Om den försäkrade uppsåtligt eller av grov vårdslöshet inte följt sin räddningsplikt enligt ovan och om det kan antas ha varit till men för Gjensidige, är Gjensidige berättigat till skäligt avdrag på den ersättning som annars skulle ha betalats eller till fullständig befrielse från ersättningsskyldighet.

2. Skadeanmälan

Skada som kan förväntas medföra skadeståndskrav ska anmälas till Gjensidige så snart som möjligt.

Den som vill utnyttja försäkringen måste anmäla detta inom 6 månader från det att någon gjort gällande ett skadeståndsansvar mot den försäkrade. Om så inte sker är Gjensidige fritt från sina åtaganden enligt 6.9.1.2.

3. Utredning

Den försäkrade är skyldig att utan ersättning utföra de utredningar, analyser och undersökningar som är av betydelse för att bedöma skadefallet och den försäkrades ansvarighet och som kan genomföras inom den försäkrades verksamhet. I händelse av rättegång ska den försäkrade tillse att i erforderlig utsträckning vittnes- och sakkunnigbevisning kan föras med hjälp av hos honom anställd personal.

4. Förlikning

Om Gjensidige så begär är den försäkrade skyldig att medverka till en förlikning med den skadelidande. Kommer en förlikning inte till stånd på grund av den försäkrades bristande medverkan upphör Gjensidiges åtagande gentemot den försäkrade enligt 6.9.1.2. Det åligger Gjensidige i sådant fall att skriftligen upplysa den försäkrade om tidpunkten för upphörandet.

Den försäkrade har inte rätt att utan Gjensidige tillåtelse medge skadeståndsskyldighet, godkänna ersättningskrav eller betala ersättning. Iakttar den försäkrade inte av Gjensidige lämnade föreskrifter i skadearrendet är Gjensidige – om inte kravet uppenbart var lagligen grundat – fritt från sina åtaganden enligt 6.9.1.2.

5. Polisutredning och rättegång

Har den försäkrade i sak som rör försäkringen kallats till förhör inför polismyndighet eller annan myndighet eller har denne i sådan sak instämts till domstol, ska denne omedelbart underrätta Gjensidige om detta. Gjensidige äger rätt att efter samråd med den försäkrade utse rättegångsombud samt lämna denne för rättegången nödvändiga anvisningar och instruktioner.

Om den försäkrade inte iakttar ovan angivna skyldigheter – och detta kan anses ha varit till men för Gjensidige – kan en dom om ersättningsskyldighet inte åberopas mot Gjensidige och Gjensidige är inte heller skyldigt att ersätta rättegångs- eller skiljemannakostnader.

6. Serieskada

Gjensidiges ersättningsskyldighet är begränsad till ett försäkringsbelopp

- a) för skador som orsakats av samma fel, defekt eller säkerhetsbrist hos en eller flera produkter, oavsett om skadorna inträffar under ett eller flera försäkringsår
- b) för flera skador som uppkommit av samma orsak och som inträffat vid samma tillfälle.

Det försäkringsbelopp som gällde vid den tidpunkt då första skadan inträffade tillämpas.

7. Miljöskada

Gjensidiges ersättningsskyldighet är begränsad till ett försäkringsbelopp vid miljöskador som uppkommit av samma orsak. Det försäkringsbelopp som gällde vid den tidpunkt då första skadan upptäcktes tillämpas. Endast kostnad som är hänförlig till den del av skadan som upptäcks under försäkringstiden omfattas av försäkringen.

6.9.2 Ansvarsförsäkring vid entreprenad för maskiner och motorredskap (gäller inte skogsmaskiner och mobilkranar)

Med tillämpning av villkoret i övrigt gäller försäkringen med följande kompletteringar och ändringar.

6.9.2.1 Markarbete

Vid skada genom markarbeten tillämpas inte undantagen 6.9.1.3 punkt 15 (Byggherreansvar) och punkt 16 (Miljöskador). Vid skada som består i eller är en följd av förändring av grundvattennivån gäller försäkringen endast om följande förutsättningar är uppfyllda:

- att skadan plötsligt och oförutsett inträffar inom två år efter utförandet av markarbetet
- att nödvändiga undersökningar utförts för att före markarbetets genomförande fastställa grundvattennivån
- att under markarbetets gång grundvattennivåns förändringar följts samt nödvändiga åtgärder för att förebygga skada vidtagits.

6.9.2.2 Annan skada

Vid annan skada än skada genom markarbeten gäller försäkringen om skadan beror på att fel tillfälligt begås av den försäkrade i egenskap av entreprenör vid utförande av arbetena.

6.9.2.3 Ren förmögenhetsskada

Försäkringen omfattar skadeståndsskyldighet för förmögenhetsskada som inte har samband med person- eller sakskada, enligt följande.

Miljöskada

Försäkringen omfattar skadeståndsskyldighet för miljöskada orsakad av entreprenadverksamhet.

Med miljöskada avses såväl person- eller sakskada som ren förmögenhetsskada enligt 32 kap. miljöbalken (1998:808) eller andra grannelagsrättsliga regler. Miljöskada som består i eller är en följd av oförutsedd förändring av grundvattennivån, omfattas av försäkringen om skadan upptäcks under försäkringstiden och inom två år efter utförandet arbete.

Småhusentreprenad

Försäkringen omfattar skadeståndsskyldighet för ren förmögenhetsskada enligt Allmänna bestämmelser för småhusentreprenader (ABS-05) punkt 19 och Konsumenttjänstlagen (1985:716) §§31-35. Försäkringen omfattar dock inte kostnad som är en följd av försening i leverans.

Kvalitetsansvar enligt Plan- och bygglagen

Försäkringen omfattar den skadeståndsskyldighet som kan åläggas riskbehörig eller av byggnadsnämnd godkänd kvalitetsansvarig anställd hos försäkringstagaren.

6.9.2.4 Försäkringsbelopp

För ren förmögenhetsskada lämnas enligt 6.9.2.3 lämnas ersättning med högst 1 000 000 kr vid varje skada och högst 2 000 000 kr för samtliga skador som inträffar under ett försäkringsår.

Inträffar flera skador till följd av ett och samma fel ska dessa anses som en skada och vid beräkning av högsta ersättning ska samtliga dessa skador hänföras till det försäkringsår då den första skadan inträffade. Ersättningen är sålunda begränsad till ett försäkringsbelopp, nämligen de för en skada angivna högsta ersättning som gällde då den första skadan inträffade. Detta upphäver inte övriga förutsättningar enligt villkoren såsom att skadan ska omfattas av försäkringen även när det inträffar.

6.9.2.5 Särskild självrisk**Markarbeten**

Med ändring av 6.9.1.7 är självrisken 10 % av det totala skadebeloppet för skador som inträffar genom markarbeten och som hänförs till samma entreprenad, dock lägst 0,5 prisbasbelopp, såvida inte högre självrisk avtalats.

Ren förmögenhetsskada

Med ändring av 6.9.1.7 är självrisken 1 prisbasbelopp vid varje skada när ersättning lämnas för ren förmögenhetsskada.

Serieskada

Vid skador som inträffar till följd av ett och samma fel har den försäkrade att svara endast för en självrisk som gäller vid den tidpunkt då första skadan inträffar och försäkringen är i kraft.

6.9.2.6 Säkerhetsföreskrifter

Markarbeten ska anpassas till förhållandena på arbetsplatsen samt till byggnader, anläggningar och annan egendom i grannskapet. Härvid ska av myndighet utfärdade bestämmelser och anvisningar, bl.a. polistillstånd, Arbetarskyddssyrelsens föreskrifter, Boverkets Byggregler, Svensk Standard (SS) 460 48 60 (Vibrationer och stöt – Syneförrättning – Arbetsmetod för besiktning av byggnader och anläggningar i samband med vibrationsalstrande verksamhet), SS 460 48 66 (Vibrationer och stöt – Riktvärden för sprängningsinducerande

vibrationer i byggnader), SS 02 52 10 (Vibrationer och stöt – sprängningsinducerande luftstötsvågor – Riktvärden för byggnader) iakttagas.

Föreligger risk för skada genom markskakning, exempelvis vid sprängning, pålning, spontning, packning eller schaktning i tjälad mark, ska vibrationsmätning utföras. Vibrationsmätningsprotokoll ska därvid upprättas.

Vid sprängning ska sprängjournal föras över varje salva. I sprängjournalen ska utöver tidpunkt för sprängning antecknas tekniska data om sprängningen, såsom uppgifter om laddningsmängder, antal borrhål, sprängkapselintervall och tändföljd.

Innan markarbete påbörjas ska besiktning (syneförrättning) ske av den egendom i grannskapet som enligt erfarenhet löper risk att skadas. Härvid ska även provtryckning av skorstensstock utföras av behörig person.

Efter markarbetenas avslutande ska egendomen utan dröjsmål efterbesiktigas. Eftersätts kraven på besiktning, gäller försäkringen endast om försäkringstagaren genom tillförlitlig utredning kan bevisa att skadan kommit som en följd av markarbetet.

Om säkerhetsföreskrifterna inte följs kan ersättningen vid skada minskas eller utebli enligt punkt 1.6.

6.9.3 Rättsskyddsförsäkring – företaget

6.9.3.1 Vem försäkringen gäller för

Försäkringen gäller för försäkringstagaren och dennes arbetstagare. Vid skattemål gäller försäkringen endast för försäkringstagaren.

6.9.3.2. När försäkringen gäller

1. Tvistemål

Huvudregel

När tvist uppkommer ska gällande försäkring finnas och försäkringstagaren ha haft rättsskyddsförsäkring som skulle ha omfattat tvisten hos Gjensidige eller annat försäkringsbolag under en sammanhängande tid av minst två år.

Om försäkringen är gällande vid tvistens uppkomst men inte funnits i två år. De händelser eller omständigheter av väsentlig betydelse som ligger till grund för anspråket ska ha inträffat sedan försäkringen trädde i kraft.

Om försäkring inte finns därför att försäkringsbehovet upphört. De händelser eller omständigheter av väsentlig betydelse som ligger till grund för anspråket ska ha inträffat när försäkringen var i kraft och det ska därefter inte ha gått längre tid än tio år. Den omfattning som försäkringen hade vid detta tillfälle tillämpas i sådant fall.

Samma gäller om försäkrad vid grunden för anspråket haft rätt verksamhet rättsskyddsförsäkrad i Gjensidige men vid tvistens uppkomst bedriver annan verksamhet som har gällande rättsskyddsförsäkring i Gjensidige.

2. Skattemål

Huvudregel

När skattemål uppkommer ska gällande försäkring finnas. De händelser och omständigheter av väsentlig betydelse som ligger till grund för skattemålet ska ha inträffat då försäkringen var i kraft.

Om försäkringen upphört när skattemål uppkommer

De händelser och omständigheter som ligger till grund för skattemålet ska ha inträffat då försäkringen var i kraft. Den omfattning som försäkringen hade vid detta tillfälle tillämpas i detta fall. Försäkringen gäller dock inte om ansökan om rättsskydd ges in till Gjensidige mer än två år efter det att försäkringen upphört att gälla.

3. Om försäkringen har blivit uppsagd av Gjensidige

Om försäkringen har sagts upp av Gjensidige på grund av

- dröjsmål med premiebetalning som inte är av ringa betydelse
- att den försäkrade väsentligt åsidosatt sina förpliktelser mot Gjensidige
- att ett i villkoren angivet förhållande av väsentlig betydelse för risken har ändrats på ett sätt som Gjensidige inte kan antas ha tagit i beräkning gäller försäkringen endast för tvistemål eller skattemål som skriftligen anmälts till Gjensidige före den dag försäkringen upphörde att gälla.

6.9.3.3. Var försäkringen gäller

Försäkringen gäller endast i tvist med motpart som har sitt säte eller hemvist inom Norden.

6.9.3.4. Vad som är försäkrat

Försäkringen ersätter ombuds- och rättegångskostnader i tvistemål och skattemål och som har direkt samband med den försäkrade verksamheten. I tvistemål eller skattemål som gäller försäkringstagaren i dennes egenskap av ägare eller nyttjare av fastighet, gäller försäkringen endast om den försäkrade verksamheten huvudsakligen bedrivs eller har bedrivits i sådan fastighet.

6.9.3.5. Vad försäkringen gäller för

Försäkringen ersätter ombuds- och rättegångskostnader i nedan angiven omfattning:

Tvist som kan prövas som tvistemål av allmän domstol (tingsrätt, hovrätt och Högsta domstolen), fastighetsdomstol, miljödomstol, statens VA-nämnd eller motsvarande domstolar i Norden, även om tvisten avgörs genom skiljeförfarande. Är tvisten sådan att den först måste prövas av annan instans, t.ex. arrende- eller hyresnämnd, betalas endast kostnader som uppkommit efter sådan prövning.

Skattemål i allmän förvaltningsdomstol i Sverige (länsrätt, kammarrätt och Regeringsrätten). Med skattemål avses mål om taxering, debitering eller uppbörd avseende kommunal eller statlig inkomstskatt, fastighetsskatt, skogsvårdsavgift, moms, socialavgifter eller löneavgift. Med skattemål avses inte ärenden som avser förhandsbesked.

I tvist med Gjensidige, rörande Gjensidige beslut i försäkringsärende, ersätts endast kostnader som uppkommit sedan ärendet prövats av Gjensidiges Kundombudsman.

6.9.3.6. Vad försäkringen inte gäller för

skada som har samband med annan verksamhet än åkeriverksamhet med taxi, buss och lastbil samt entreprenadverksamhet med lastbil, maskiner och motorredskap.

6.9.3.6.1 Försäkringen gäller inte för

- fordran eller anspråk som överlåtits på den försäkrade

- patenträttsliga tvister
- brottmål
- anspråk mot försäkrad på grund av gärning som föranlett misstanke om, eller åtal för, brott som kräver uppsåt för straffbarhet
- skadeståndskrav mot försäkrad om trafik- eller ansvarsförsäkring som försäkrad kan teckna i Gjensidige täcker eller skulle kunna täcka ett sådant krav, oavsett om den försäkrade har sådan försäkring eller inte
- mål av art som prövas eller kan prövas av marknadsdomstol
- mål i annan domstol som rör avgift, vite eller skadestånd enligt marknadsföringslagen eller konkurrenslagen
- ansökningsmål enligt 21 kap. 1 § miljöbalken

6.9.3.6.2 Försäkringen gäller inte för tvist

- mellan parter som omfattas av försäkringen
- som avser borgensåtagande av försäkrad
- som har samband med ett anställningsförhållande. Vidare gäller inte heller försäkringen för tvist avseende om det föreligger ett anställningsförhållande eller inte, liksom tvist som uppkommer sedan anställningen upphört
- mellan försäkrat handelsbolag eller kommanditbolag och delägare eller tidigare delägare i sådant bolag. Försäkringen gäller ej heller för tvist mellan delägare i egenskap av delägare.
- som rör ansvar för nuvarande eller tidigare verkställande direktör eller styrelseledamot i försäkrat bolag och dotterbolag
- som omfattas av reglerna om handläggning av s.k. småmål enligt 1 kap 3d§ Rättegångsbalken
- där den försäkrade är konkursgäldenär eller när tvist har uppkommit efter konkursutbrottet. Vid tvist som uppkommit dessförinnan övertas rätten till försäkringen vid konkursutbrottet av konkursförvaltaren
- där den försäkrade inte kan anses ha ett befogat intresse att få sin sak prövad.

6.9.3.6.3 Försäkringen gäller inte för skattemål

- som avser skönstaxering eller annars har sin grund i att försäkringstagaren av skattemyndigheten antas ha lämnat medvetet oriktiga eller ofullständiga uppgifter
- i den del de rör privata levnadskostnader
- som avser påförd skatt med belopp lägre än 15 000 kr.

6.9.3.7 Vilka kostnader försäkringen ersätter

Den försäkrade kan få ersättning för kostnader enligt nedan om de är nödvändiga och skäligen och om de inte kan betalas av motpart eller staten. Det innebär bl.a. att Gjensidige inte betalar om den försäkrade i eller utom rättegång avstår från sina möjligheter att få ersättning av motparten.

- Ombuds och försvarares arvode och omkostnader. Arvode lämnas för skälig tidsåtgång och högst enligt den timkostnadsnorm som domstolsverket tillämpar vid fastställande av taxa i vissa mål.
- Kostnader för utredning före rättegång, förutsatt att utredningen beställts av den försäkrades ombud eller att Allmänna Reklamationsnämnden funnit det uppenbart att nämnden inte kan avgöra tvisten utan sådan utredning.
- Kostnader för bevisning i rättegång och skiljemannaförfarande.
- Expeditionskostnader i domstol.
- Rättegångskostnader som den försäkrade ålagts att betala till motpart eller staten efter domstols eller skiljemäns prövning av tvisten eller målet.

- f) Rättegångskostnader som den försäkrade vid förlikning under rättegång åtagit sig att betala till motpart under förutsättning att det är uppenbart att domstolen skulle ha ålagt honom att betala rättegångskostnader med högre belopp om tvisten hade prövats.
- g) Kostnad för medling enligt 42 kap. 17 § rättegångsbalken.

6.9.3.7.1 Försäkringen lämnar inte ersättning för

- a) eget arbete, förlorad inkomst, resor och uppehålle eller andra omkostnader för någon av de försäkrade
- b) verkställighet av dom, beslut eller avtal
- c) merkostnader som uppstår om den försäkrade anlitar flera ombud eller försvarare eller byter ombud eller försvarare
- d) ersättning till skiljemän.

6.9.3.8 Försäkringsbelopp

Gjensidiges ersättningsskyldighet är vid varje tvist, mål eller ärende begränsat till 5 prisbasbelopp, även om försäkringstagaren har åkarförsäkring för fler än ett fordon. Särskilt försäkringsbelopp om högst 100 000 kr gäller för tvist i skattemål.

6.9.3.9 Självrisk

Självrisken dras av från det beräknade ersättningsbeloppet.

6.9.4 Egendomsförsäkring

6.9.4.1 Försäkringen gäller för

Egendom som försäkringstagaren äger, disponerar enligt hyreskontrakt eller lånar.

6.9.4.2 Försäkrad egendom

Försäkringen gäller för plötslig och oförutsedd skada på eller förlust av försäkrad egendom bestående av

- kontorsinventarier och ledningar som inte är att anse som byggnad
- förbrukningsartiklar såsom bränsle och smörjmedel
- reservdelar till försäkrat fordon
- verktyg och redskap
- utrustning för kontor och lagerlokal
- ritningar, arkivalier och data information

6.9.4.3 Giltighetsområde

Försäkringen gäller inom Norden på försäkringstagarens ordinarie kontor eller garage för försäkrat fordon.

6.9.4.4 Försäkringen gäller inte för skada

som består i

- a) gradvis förändring eller annan långtidspåverkan.
- b) förslitning, utmattning, förbrukning, svinn, diffusion eller fortgående sprickbildning.
- c) erosion, kavitation, korrosion.
- d) förlust av egendom som glömts, förlagts eller tappats bort.

- e) olovligt brukande, förskingring, olovligt förfogande eller bedrägeri.
 f) att information på datamedia, blir obrukbar eller förlorats till följd av tillverkningsfel eller brist hos datamedia, felhantering, felprogrammering eller liknande.
 Försäkringen gäller inte om ersättning till någon del kan utgå från annan objektförsäkring eller garanti.

6.9.4.5 Allmänna säkerhetsföreskrifter

1. Egendom som tas om hand på ett efter omständigheterna tillfredställande sätt så att den inte stjäls, går förlorad eller skadas. Hur högt kraven ställs beror bland annat på egendomens art och värde. Om säkerhetsföreskrifterna åsidosätts kan ersättningen sättas ned.
2. Vidare gäller som säkerhetsföreskrift att bestämmelser i lag, annan författning eller föreskrift meddelad av myndighet som är till för att förhindra eller begränsa skada ska följas.
3. Lämnade anvisningar från tillverkare, leverantör eller installatör ska följas.

6.9.4.5.1 Säkerhetsföreskrifter för stöld

Försäkringstagarens ordinarie kontor och garage

Dörrar

Ytterdörrar ska låsas.

Fönster

Fönster ska stängas och reglas.

Om säkerhetsföreskrifterna inte följs kan ersättningen vid skada minskas eller utebli enligt punkt 1.6.

6.9.4.6 Försäkringsbelopp – första risk

Försäkringsbeloppet är 1 prisbasbelopp. Har samma försäkring tecknats på flera av försäkringstagarens motorfordonsförsäkringar i Gjensidige är försäkringsbeloppet 2 prisbasbelopp.

Högsta ersättningsbelopp är den skadade egendomens dagsvärde, dock högst försäkringsbeloppet. Skade- och röjningskostnader ersätts intill försäkringsbeloppet, även om den försäkrade egendomens värde överstiger försäkringsbeloppet, se dock nedan.

6.9.4.7 Underförsäkring

Åkarförsäkring ska finnas för alla taxibilar, bussar, tunga lastbilar, maskiner och motorredskap försäkringstagaren äger eller leasar, även om de är fler än två. Annars föreligger underförsäkring och ersättningen vid skada kan sättas ned.

Vid underförsäkring gäller följande.

- Försäkringsbeloppet reduceras efter hur stor andel av försäkringstagarens fordon och motorredskap som har åkarförsäkring, utgör av det sammanlagda antal som försäkringstagaren har enligt ovan.
- dessutom betalar vi endast ersättning för så stor del av skade-, räddnings- och röjningskostnader som antal fordon och motorredskap som har åkarförsäkring, utgör av det sammanlagda antal som försäkringstagaren har enligt ovan.

6.9.4.8 Självrisk

Självrisken är 20 % av prisbasbeloppet om inte annat anges i försäkringsbrevet. Självrisken dras av från det beräknade ersättningsbeloppet.

6.9.4.9 Värderings- och ersättningsregler

När det gäller värderings- och ersättningsregler gäller vad som anges i 3.8.

6.9.5 Oljeskadeförsäkring

Försäkringen gäller för skada som uppstår genom oberäknad utströmning av olja från cistern som försäkringstagaren äger eller uteslutande använder och som drabbar egendom i Sverige tillhörig den försäkrade. Som egendom räknas även mark, vattentäkt, sjö eller annat vattenområde.

Med cistern avses behållare ovan mark som rymmer mellan 500 liter och 10 000 liter, som inte är ansluten till någon anordning samt sådan behållare på lastbil, släp, maskiner och motorredskap.

6.9.5.1 Försäkringen gäller inte för

- a) skada på cistern eller rörsystem
- b) utrunnen olja
- c) skada som är ersättningsbar genom brand-, vatten- eller cisternförsäkring
- d) skada till följd av normalt och beräknligt spill.

6.9.5.2 Säkerhetsföreskrifter

Lag och myndighets säkerhetsföreskrift i avsikt att förebygga eller begränsa skada ska följas. Om säkerhetsföreskrifterna inte följs kan ersättningen vid skada minska eller utebli enligt punkt 1.6.

6.9.5.3 Försäkringsbelopp – första risk

Ersättningsbeloppet är högst 6 prisbasbelopp per skada. Skade- och röjningskostnader ersätts intill försäkringsbeloppet. Beträffande underförsäkring, se punkt 6.9.3.7.

6.9.5.4 Självrisk

Självrisken dras av från det beräknade ersättningsbeloppet.

6.10 Egendom i Bil

Egendom i bil gäller om detta är angivet på försäkringsbrevet.

6.10.1 Omfattning

6.10.1.1 Allriskförsäkring

Försäkringen gäller för plötslig och oförutsedd skada på egendom som tillhör eller hyrs av försäkringstagaren och som är avsedda att användas i firmans verksamhet.

Försäkringen gäller dessutom för

- kundens egendom som omhändertagits av försäkringstagaren.
- arbetstagares egendom

Försäkringen gäller dock ej för pengar och värdehandlingar.

6.10.1.2 Utökad kaskoförsäkring

Med ändring av 3.1.1.b) gäller kaskoförsäkringen även för fast monterad inredning/utrustning, såsom hyllor, skåp, hurtsar och bänkar. För att brand- och stöldskada ska kunna ersättas fordras att fordonet har delkasko-

försäkring. För att skador genom trafikolycka eller annan utifrån kommande händelse skall kunna ersättas fordras att fordonet har vagnskadeförsäkring eller vagnskadegaranti.

6.10.2 Giltighetsområde

Allriskförsäkringen 6.10 gäller inom Norden. Den utökade kaskoförsäkringen gäller inom det så kallade gröna kort-området.

6.10.2.1 Var försäkringen gäller

Allriskförsäkringen 6.10.1.1 gäller för egendom förvarad i fordonet och på släp hörande till fordonet samt på den plats där arbete pågår.

6.10.3 Undantag

6.10.3.1 Fordonsutrustning

Försäkringen gäller inte för normal fordonsutrustning. Sådan försäkras istället genom Kaskoförsäkringen.

6.10.3.2 Förmögenhetsbrott

Försäkringen gäller inte för skada genom bedrägeri, förskingring eller andra förmögenhetsbrott.

6.10.4 Allmänna säkerhetsföreskrifter

Egendomen skall tas omhand på ett efter omständigheterna tillfredsställande sätt så att den inte stjäls, går förlorad eller skadas. Hur högt kraven ställs beror bland annat på egendomens art och värde. Om säkerhetsföreskrifterna åsidosätts kan ersättningen sättas ned eller utebli.

6.10.5 Särskilda säkerhetsföreskrifter för stöld

När fordonet lämnats eller parkerats gäller följande

1. Egendom som förvaras på öppet flak eller flak täckt med kapell ska hållas under uppsikt.
2. Tändningsnyckeln ska vara urtagen. Nyckeln ska inte förvaras i eller i omedelbar anslutning till fordonet.
Detta gäller även vid lastning och lossning av fordonet.
3. Motorfordonet ska vara låst.
4. Släpets kopplingsanordning ska vara låst.
5. Om fordonets lastutrymme består av skåp ska detta vara låst.

I övrigt gäller:

6. Egendomen ska under arbetstid då arbete utförs på platsen, hållas under uppsikt eller förvaras i låst utrymme såsom lokal, bod, skåp eller motsvarande.
7. Egendomen ska under icke arbetstid, eller då egendomen mer varaktigt lämnas utan uppsikt på den plats där arbetet utförts, förvaras i låst utrymme såsom byggnad, bod, lokal eller motsvarande låsbart utrymme.

Om säkerhetsföreskrifterna inte följs kan ersättningen vid skada minskas eller utebli enligt 1.6 Brott mot säkerhetsföreskrifter.

6.10.6. Självrisk

Självrisken är vid skada som skall regleras enligt 6.10.1.1 Allriskförsäkring 20 % av prisbasbeloppet.

Vid stöld av hela fordonet, om fordonet var utrustat med spårsändare, är självrisken vid skada enligt detta moment 5 % av prisbasbeloppet. Självrisken är vid skada som ska regleras enligt 6.10.1.2 Utökad kaskoförsäkring densamma som gäller för kaskoförsäkringen.

6.10.7 Högsta ersättningsbelopp

Det högsta belopp som kan betalas för skada som omfattar 6.10.1.1 Allriskförsäkring och som avser försäkringstagarens egendom är 1 prisbasbelopp. Det högsta belopp som kan betalas för skada som omfattar 6.10.1.1 Allriskförsäkring och som avser kunders och arbetstagares egendom är 1 prisbasbelopp. Det högsta belopp som kan betalas för skada som omfattar 6.10.1.2 Utökad kaskoförsäkring är 1 prisbasbelopp.

Anmärkning: Om en skada omfattar såväl försäkringstagarens egendom som kunders och/eller arbetstagares egendom samt Utökad kaskoförsäkring är det högsta belopp som kan betalas 3 prisbasbelopp.

6.11 Saneringsförsäkring

Saneringsförsäkringen ersätter rengöring av fordonet efter plötslig oförutsedd händelse vid transport av personer eller gods.

Självrisken är 1000 kr och högsta ersättning är 0,5 prisbasbelopp.

7. Kompletterande villkor för vissa fordonsslag

7.1 Flytande försäkring för annans släp

7.1.1 Av försäkringsbrevet framgår

- a) för vilka dragfordon påkopplat släp omfattas av försäkringen, eller
- b) vilka släp som är försäkrade, eller
- c) hur många släp försäkringen högst omfattar samtidigt utan att det blir fråga om underförsäkring, se punkt 7.1.4.

7.1.2 Försäkringen gäller

- a) för släp, oavsett var det är registrerat, som försäkringstagaren hyrt, lånat eller åtagit sig att transportera för annans räkning, och
- b) om det enligt skriftligt avtal framgår att försäkringstagaren ska försäkra det, och
- c) under låne- eller hyrestiden samt vid transportuppdrag så länge försäkringstagaren är fraktförare.

7.1.3 Försäkringen gäller inte

för släp som försäkringstagaren och dennes dotterbolag äger eller leasar.

7.1.4 Underförsäkring

Om det inte framgår av försäkringsbrevet vilka dragfordon eller släp som är försäkrade, ska antalet enligt försäkringsbrevet minst vara det antal släp som försäkringstagaren ansvarar för enligt punkt 7.1.2, annars är det fråga om underförsäkring.

Vid underförsäkring betalar vi endast ersättning för så stor del av skadekostnaden som antal släp enligt försäkringsbrevet utgör av det sammanlagda antal som försäkringstagaren ansvarar för enligt ovan.

7.1.5 Övrigt

I övrigt gäller försäkringen enligt detta villkor för de försäkringsformer som anges på försäkringsbrevet.

7.2 Husvagn och husbil inte använd i yrkesmässig uthyrning

För försäkringen gäller villkoren för motorfordonsförsäkring och vad som anges nedan.

7.2.1 Personligt lösöre

Försäkringen lämnar vid ersättningsbar brand-, stöld-, vagn- och vattenskada ersättning för skada på personligt lösöre förvarat i fordonet och som tillhör försäkringstagaren och dennes familjemedlemmar folkbokförda på samma adress.

Att skada är ersättningsbar innebär både att händelsen ska omfattas av villkoret för försäkringsformen och att dess säkerhetsföreskrifter har följts.

7.2.1.1 Begränsningar

För personligt lösöre enligt nedan lämnas ersättning endast om skadan skett under resa utom hemorten.

- a) Pengar, värdehandlingar, smycken och liknande för tillsammans högst 5 % av prisbasbeloppet.
- b) Kameror, kikare.
- c) Pälsar, pälsverk.
- d) Vin, sprit.
- e) Audio-, video-, dator- och kommunikationsutrustning. T.ex. radio- och TV-apparater, bandspelare, skivspelare, förstärkare, mobiltelefon och tillbehör till sådan utrustning vilka inte är fast monterade och konstruerade för bruk i fordon.

7.2.1.2 Säkerhetsföreskrifter

- a) Personligt lösöre ska vara inlåst i fordonet.
- b) Vid resa utom hemorten får fordonet inte lämnas obebodd längre tid än ett dygn.

Om säkerhetsföreskrifterna inte följs kan ersättningen vid skada minskas eller utebli enligt punkt 1.6. Istället för vad som anges där beträffande storleken på nedsättningen, minskas ersättningen i regel med 100 %.

7.2.1.3 Försäkringsbelopp – första risk

Ersättningsbeloppet är högst 65 % av prisbasbeloppet.

Skade- och röjningskostnader ersätts intill försäkringsbeloppet, även om den försäkrade egendomens värde överstiger försäkringsbeloppet.

7.2.1.4 Självrisk

Aktuell självrisk för den försäkringsform som gäller för skadan dras av från det sammanlagda ersättningsbeloppet för skada på, respektive förlust av, fordonet och personligt lösöre.

7.2.2 Vattenskada

För fordon som är högst 5 år, räknat från första registreringen, lämnar vagnskadeförsäkringen även ersättning för skada som oberäknad utströmning av vatten från fordonets tank eller ledningssystem orsakar på egendom som omfattas av försäkringen.

Ersättning och självrisk gäller enligt vagnskadeförsäkring punkt 3.6 .

7.2.2.1 Begränsningar

Ersättning lämnas med högst 70 % av prisbasbeloppet för husvagn och med högst 220 % av prisbasbeloppet för husbil. Ersättning lämnas inte om utströmningen orsakas av köld.

7.2.2.2 Säkerhetsföreskrifter

Tankar, ledningssystem inklusive slangar och slangklämmor samt tankanslutningar ska kontrolleras årligen med hänsyn till slitage och åldersförändringar. Om säkerhetsföreskrifterna inte följs kan ersättningen vid skada minskas eller utebli enligt punkt 1.6.

7.2.3 Semesteravbrott

För husbil och för husvagn där även dragbilen är försäkrad i Gjensidige omfattar försäkringen rätt till semesteravbrottsersättning enligt följande.

7.2.3.1 Ersättning lämnas

om fordonet inte kunnat användas på grund av ersättningsbar brand-, stöld-, vagn- och vattenskada, och skadan har medfört avbrott i påbörjad semesterresa.

7.2.3.2 Ersättningstid

Skälig reparationstid och under den tid fordonet är borta på grund av stöld.

Om skadat fordon inte repareras eller om stulet fordon inte kommer till rätta lämnas ersättning för den tid som kan anses rimlig för anskaffande av likvärdigt fordon.

Ersättning lämnas dock alltid endast för planerad semestertid. Längsta ersättningstid är 21 dagar.

7.2.3.3 Ersättning lämnas inte

- a) om fordonet vid skadetillfället var avställt
- b) till den del stillestånds- eller avbrottsersättning utgår från trafik- eller kaskoförsäkring
- c) för dag då fordonet trots skada kan användas
- d) för dag som förlorats pga. dröjsmål eller annan underlåtenhet från försäkringstagarens sida.

7.2.3.4 Självrisk

Aktuell självrisk för den försäkringsform som gäller för skadan dras av från det sammanlagda ersättningsbeloppet för skada på och förlust av fordonet samt semesteravbrottsersättning.

7.2.3.5 Ersättningsbelopp

Ersättning lämnas genom att Gjensidige betalar

- a) 300 kr per dag, eller
 - b) skälig kostnad för hyra av fordon som ifråga om utrymme motsvarar det försäkrade.
- Gjensidige har rätt att anvisa uthyrare.

7.3 Terrängskoter

För försäkringen gäller villkoren för motorfordonsförsäkring och vad som anges nedan.

7.3.1 Drivband

Vid skada på drivband värderas drivbanden till återanskaffningskostnad minskad med slitageavdrag på 10 % per körda 1 000 km. Efter 10 000 körda km bortfaller rätten till ersättning.

7.3.2 Släp till snöskoter

Släp till snöskoter omfattas alltid av snöskoterns försäkring med samma omfattning som snöskotern. Ersättningen är högst 55 % av prisbasbeloppet.

7.3.3 Säkerhetsföreskrifter

- a) Före körning ska funktionskontroll göras på samtliga reglage enligt skoterns instruktionsbok.
 - b) Före start av skoterns motor samt under färd ska skoterns nödstopp vara satt i funktion.
- Om säkerhetsföreskrifterna inte följs kan ersättning vid skada minskas eller utebli enligt punkt 1.6.

Vart du vänder dig om du inte är nöjd

I första hand ska du vända dig till Gjensidige och be att få ärendet omprövat. Är vi inte överens, kan du få hjälp med tolkning av försäkringsvillkoret hos Personförsäkringsnämnden eller Allmänna Reklamationsnämnden. Kostnadsfri rådgivning kan också erhållas hos Konsumenternas Försäkringsbyrå. Försäkringsärende kan även prövas i allmän domstol, i första hand vid tingsrätt.

Gjensidige skadreglering

Skador anmäls till foretagsskador@gjensidige.se

Telefonnummer till Gjensidige, 0771-326 327

Telefonnummer till Falck Bärning, 020-610 100